

جدول دروس عمومی - الزامی (با استناد به آخرین مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی) - (تاریخ به روزرسانی: فروردین ۱۴۰۰)

موضوع	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت		
			نظری	عملی	کل
مبانی نظری اسلام	اندیشه اسلامی ۱ (مبدا و معاد)	۲	۳۲	۰	۳۲
	اندیشه اسلامی ۲ (نبوت و امامت)	۲	۳۲	۰	۳۲
	انسان در اسلام	۲	۳۲	۰	۳۲
	حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام	۲	۳۲	۰	۳۲
اخلاق اسلامی	فلسفه اخلاق (با تکیه بر مباحث تربیتی)	۲	۳۲	۰	۳۲
	اخلاق اسلامی (مبانی و مفاهیم)	۲	۳۲	۰	۳۲
	آیین زندگی (اخلاق کاربردی)	۲	۳۲	۰	۳۲
	عرفان عملی اسلامی	۲	۳۲	۰	۳۲
انقلاب اسلامی	انقلاب اسلامی ایران	۲	۳۲	۰	۳۲
	آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۲	۳۲	۰	۳۲
	اندیشه سیاسی حضرت امام خمینی (ره)	۲	۳۲	۰	۳۲
تاریخ و تمدن اسلامی	تاریخ تحلیلی صدر اسلام	۲	۳۲	۰	۳۲
	تاریخ امامت	۲	۳۲	۰	۳۲
آشنایی با منابع اسلامی	تفسیر موضوعی قرآن	۲	۳۲	۰	۳۲
	تفسیر موضوعی نهج البلاغه	۲	۳۲	۰	۳۲
دانش خانواده و جمعیت		۲	۳۲	۰	۳۲
زبان فارسی		۳	۴۸	۰	۴۸
زبان انگلیسی		۳	۴۸	۰	۴۸
تربیت بدنی (تربیت بدنی ویژه برای دانشجویان با نیازهای ویژه)		۱	۸	۱۶	۲۴
ورزش ۱ (ورزش ویژه برای دانشجویان با نیازهای ویژه)		۱	۰	۳۲	۳۲
جمع		۲۲			

* درس «تاریخ فرهنگ و تمدن اسلام و ایران» به تعداد ۲ واحد می‌تواند در زیرمجموعه موضوع «تاریخ و تمدن اسلامی» ارائه گردد.

جدول دروس عمومی - اختیاری

نام درس	تعداد واحد	ساعت		
		نظری	عملی	کل
آشنایی با ارزش های دفاع مقدس	۲	۳۲	۰	۳۲
آشنایی با کلیات حقوق شهروندی	۲	۳۲	۰	۳۲
آئین نگارش	۲	۳۲	۰	۳۲
استانداردسازی	۲	۳۲	۰	۳۲
شناخت محیط زیست	۲	۳۲	۰	۳۲
کارآفرینی	۲	۳۲	۰	۳۲
مدیریت بحران	۲	۳۲	۰	۳۲
مهارت های زندگی دانشجویی	۲	۳۲	۰	۳۲
ورزش ۲	۱	۰	۳۲	۳۲
ورزش ۳	۱	۰	۳۲	۳۲

تبصره: دانشجویانی که دروس عمومی الزامی را در قالب دروس تخصصی رشته خود می‌گذرانند، می‌توانند از جدول دروس عمومی اختیاری جایگزین نمایند. به عنوان مثال، دانشجویان رشته زبان و ادبیات انگلیسی نیازی به گذراندن درس عمومی «زبان انگلیسی» ندارند و به جای آن، می‌توانند ۳ واحد از جدول دروس عمومی اختیاری اخذ نمایند.

* توجه: آخرین نسخه این صفحه (جدول دروس عمومی) با عنوان «جدول و سرفصل دروس عمومی» در پرتال دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی به آدرس <https://www.msrt.ir/fa/grid/283> در دسترس قرار دارد.

سرفصل دروس عمومی

آخرین تاریخ به روزرسانی: تابستان ۱۴۰۰

عنوان درس به فارسی: اندیشه اسلامی ۱		عنوان درس به انگلیسی: Islamic Thought 1
نوع درس و واحد	عمومی ■ نظری ■	ندارد
عملی □	نظری-عملی □	ندارد
		تعداد واحد: ۲
		تعداد ساعت: ۳۲

هدف کلی:

- تبیین ضرورت پرداختن دانشجوی مسلمان به دین و مقولات دینی، تعمیق و گسترش اطلاعات و تقویت خداباوری و ایمان دانشجویان در زمینه مباحث مربوط به خداشناسی و رستاخیز.

سرفصل های اصلی درس:

۱. انسان و ایمان

- ۱-۱ نیازهای معنوی انسان
- ۲-۱ نقش ایمان مذهبی در زندگی انسان
- ۳-۱ عقل و ایمان

۲. مفهوم خدا

- ۱-۲ برداشت های مختلف درباره خدا
- ۲-۲ خدا در ادیان ابراهیمی (یهود، مسیحیت، اسلام)

۳. خدایابی

- ۱-۳ دل و شهود
- ۲-۳ عقل و استدلال

۴. توحید و شرک

- ۱-۴ توحید ذاتی و صفاتی
- ۲-۴ توحید افعالی
- ۳-۴ توحید عبادی (توسل و شفاعت)

۵. سایر اوصاف خداوند

- ۱-۵ عدل الهی
- ۲-۵ حکمت و قدرت
- ۳-۵ مسئله شرور
- ۴-۵ جبر و اختیار (قضا و قدر)
- ۶ رستاخیز و جاودانگی
- ۱-۶ مرگ وبرزخ
- ۲-۶ قیامت

فهرست منابع:

۱. معارف اسلامی ۱، محمد سعیدی مهر، محسن جوادی، دفتر نشر معارف
۲. معارف اسلامی ۲۰۱، جمعی از نویسندگان، انتشارات سمت
۳. معارف در آثار شهید مطهری، دفتر نشر معارف

منابع تکمیلی درس اندیشه اسلامی ۱:

۱. درآمدی بر خداشناسی فلسفی
۲. طبیعت و حکمت، احمد دیلمی، قم، معارف
۳. فلسفه دین (خدا، اختیار، شر)، الوین پلاننیتجا، ترجمه و توضیح محمدی سعیدی مهر، قم، طه
۴. نقد برهان ناپذیری وجود خدا، عسکری سلیمانی امیری، قم، بوستان کتاب
۵. معارف قرآن (خدا شناسی، کیهان شناسی، انسان شناسی)، محمد تقی مصباح یزدی، قم، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی
۶. آیا خدایی هست؟ ریچارد سویین برن، ترجمه محمد جاودان، قم، دانشگاه مفید
۷. فلسفه دین در قرن بیستم، چارلز تالیا فرو، ترجمه انشاءالله رحمتی، تهران، دفتر پژوهش و نشر سهروردی
۸. درآمدی بر الهیات تطبیقی اسلام و مسیحیت، عبدالرحیم سلیمانی اردستانی، قم، طه
۹. حیات جاودانه (معاد شناسی)، امیر دیوانی، قم، معارف
۱۰. مرگ و جاودانگی، ترجمه سید محسن رضا زاده، تهران، دفتر پژوهش و نشر سهروردی
۱۱. تبیین براهین اثبات خدا، عبدالله جوادی آملی، قم، اسراء
۱۲. معارف اسلامی ۱ (مبتنی بر روش فعال)، رضا فیروزی، قم، انجمن معارف اسلامی ایران
۱۳. دین پژوهی (جلد دوم)، ویراسته میرچالیا، ترجمه بهالدین خرمشاهی، تهران، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
۱۴. تصویری از بهشت و جهنم، احمد حبیبیان، تهران، شرکت چاپ و نشر بین الملل

عنوان درس به فارسی: اندیشه اسلامی ۲		عنوان درس به انگلیسی: Islamic Thought 2	
نوع درس و واحد		اندیشه اسلامی ۱	
■ عمومی	■ نظری	ندارد	
عملی ☐		تعداد واحد: ۲	
نظری-عملی ☐		تعداد ساعت: ۳۲	

هدف کلی:

- گسترش آگاهی دانشجویان در زمینه دین، پیامبری، اسلام، امامت و ولایت

سرفصل های درس:

۱- پیشینه دین و پیامبری

- ۱-۱ تعریف دین و پیشینه آن در تاریخ
- ۲-۱ یهودیت و مسیحیت، پیدایش و سرنوشت آنان
- ۳-۱ آشنایی با تورات و انجیل و مقایسه آن دو با قرآن
- ۴-۱ تاثیر حاکمیت مسیحیت بر جامعه غربی و مقایسه آن با تاثیر اسلام در پیدایش تمدن اسلامی

۲- اهداف، ابعاد و قلمرو دین

- ۱-۲ ضرورت وحی و پیامبری برای سعادت معنوی و زندگی دنیایی
- ۲-۲ عصمت پیامبران
- ۳-۲ نقش دین در زندگی دنیایی (بررسی دیدگاه های اومانیزم، سکولاریزم و لیبرالیزم و نظریه جامعیت دین)
- ۴-۲ گوهر مشترک دین و راز تعدد ادیان و شرایع
- ۵-۲ رابطه علم و دین

۳- شناخت اسلام

- ۱-۳ قرآن و سنت
- ۱-۳-۱ اعجاز قرآن
- ۲-۳-۱ اعتبار سنت
- ۳-۱-۳ محکمت و تشبیهات
- ۲-۳ عقل و جایگاه آن در شناخت دین
- ۳-۳ خاتمیت و پاسخگویی اسلام به نیازهای متغیر انسان
- ۴-۳ روش فهم دین (تکامل پذیری، فهم بشری، قداست فهم دینی، پلورالیزم دینی)

۴- امامت و ولایت

- ۱-۴ معنای امامت و ولایت
- ۲-۴ ابعاد و شئون امامت (مرجعیت دینی، ولایت سیاسی-ولایت معنوی)
- ۳-۴ عصمت امامان و عدله نصب آنان
- ۴-۴ مهدویت

۵- مرجعیت و ولایت در عصر غیبت

- ۱-۵ مرجعیت دینی در عصر غیبت
- ۲-۵ ولایت فقیه و رهبری سیاسی در زمان غیبت
- ۱-۲-۵ تاریخچه ولایت فقیه
- ۲-۲-۵ مبانی مشروعیت حکومت دینی و اختیارات ولی فقیه
- ۳-۲-۵ عزل و نظارت بر ولی فقیه

فهرست منابع :

- ۱. معارف اسلامی ۲ امیر دیوانی و علیرضا امینی، دفتر نشر معارف
- ۲. معارف اسلامی ۱ و ۲ جمعی از نویسندگان، سازمان سمت
- ۳. معارف در آثار شهید مطهری، دفتر نشر معارف

منابع تکمیلی درس اندیشه اسلامی ۱ و ۲

- ۱. الهیات، جعفر سبحانی، قم، امام صادق
- ۲. کلام اسلامی ۱، محمد سعیدی مهر، قم، طه
- ۳. کلام اسلامی ۲، محمد سعیدی مهر، قم، طه
- ۴. مجموعه آثار شهید مطهری (جلد چهارم)، شهید مطهری، تهران، صدرا
- ۵. درآمدی بر کلام جدید، محمد هادی صادقی، قم، طه و معارف
- ۶. جستارهایی در کلام جدید، جمعی از نویسندگان، تهران و قم، سمت و دانشگاه قم
- ۷. آموزش عقاید، محمد تقی مصباح یزدی، تهران، سازمان تبلیغات
- ۸. قلمرو دین، عبدالحسین خسرو پناه، قم، مرکز مطالعات و پژوهش های فرهنگی
- ۹. فلسفه دین، دکتر احمد بهشتی، قم، بوستان کتاب
- ۱۰. پرسش های ابدی، منصور شمس، قم، انجمن معارف اسلامی ایران

عنوان درس به فارسی: انسان در اسلام	
نوع درس و واحد	Human in Islam
عمومی ■ نظری ■	ندارد
عملی □	ندارد
نظری-عملی □	۲
	تعداد واحد:
	تعداد ساعت:
	۳۲

هدف کلی:

- آشنایی با دیدگاه اسلام درباره اسلام، جایگاه او در نظام هستی و استعدادها و مسئولیت ها و آگاهی از ارزش واقعی انسان

سرفصل های درس:

۱- کلیات و مفاهیم بنیادین

۱-۱- تعریف، اهمیت و ضرورت انسان شناسی

۲-۱- انسان شناسی از دیدگاه های مختلف (تجربی، اسطوره ای، فلسفی، دینی و ...)

۳-۱- انسان در نظرگاه عارفان مسلمان (مولوی، حافظ و ...)

۲- ساحت های وجود انسان

۱-۲- طبیعت و نیازهای مادی انسان

۲-۲- معنویت و فطرت الهی انسان

۳-۲- عقل و آگاهی انسان

۴-۲- آزادی و مسئولیت انسان

۳- کمال انسان

۲-۳- عشق و محبت (عشق حقیق، عشق مجازی، عشق کاذب)

۲-۳- سیر تکامی انسان (شناخت خدا، عبودیت و تکلیف)

۳-۳- مراتب کمال و سعود انسان

۴-۳- عوامل و موانع کمال

۴- از خود بیگانگی

۱-۴- معنای از خود بیگانگی و دیدگاه های موجود در این باره

۲-۴- زمینه ها، عوامل و پیامدهای از خود بیگانگی

۳-۴- انسان مدرن و بیگانگی از خود

۴-۴- درمان از خود بیگانگی

منابع:

۱. انسان در قرآن، مرتضی مطهری
۲. مبانی انسان شناسی در قرآن، عبدالله انصاری
۳. انسان شناسی (مجموعه کتب آموزشی از راه دور)، محمود رجبی، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

منابع تکمیلی:

۱. انسان شناسی، محمود رجبی، قم، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی.
۲. انسان از دیدگاه اسلام، دفتر همکاری حوزه و دانشگاه، احمد واعظی، تهران، سمت.
۳. انسان از دیدگاه اسلام، عبدالله نصری، تهران، پیام نور.
۴. سیمای انسان کامل از دیدگاه مکاتب، عبدالله نصری، تهران، دانشگاه علامه طباطبایی.
۵. انسان کامل، مرتضی مطهری، تهران، صدرا.
۶. انسان در قرآن، مرتضی مطهری، تهران، صدرا.
۷. انسان و ایمان، مرتضی مطهری، تهران، صدرا.
۸. انسان شناسی فلسفی، هانس دیرکس، ترجمه محمدرضا بهشتی، تهران، هرمس.
۹. انسان از آغاز تا انجام، علامه سید محم حسین طباطبایی، تهران، الزهرا.
۱۰. انسان در اسلام و مکاتب غربی، علی اصغر حلبی، تهران، اساطیر.
۱۱. فطرت در قرآن، عبدالله جوادی آملی، قم، اسراء.
۱۲. معارف قرآن (خداشناسی، کیهان، انسان شناسی)، مصباح یزدی، قم، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)
۱۳. اومانیسیم، تونی دیویس، ترجمه عباس مجز، تهران، نشر مرکز

عنوان درس به فارسی: حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام		عنوان درس به انگلیسی:
نوع درس و واحد	Social and Political Rights in Islam	
عمومی ■ نظری ■	ندارد	دروس پیش نیاز:
عملی □	ندارد	دروس هم نیاز:
نظری-عملی □	۲	تعداد واحد:
	۳۲	تعداد ساعت:

هدف کلی:

- آشنایی با ویژگی های نظام حقوقی اسلام و اصول بنیادین و انواع حقوق و آزادی های مدنی و سیاسی انسان از دیدگاه اسلام.

سرفصل های درس:

۱- مفاهیم اولیه و کلیات

- ۱-۱ مفاهیم و انواع حق (حق تکوینی، حق تشریحی، حق الناس، حق الله و ...)
- ۲-۱ منشاء و خاستگاه حق

۲- مبانی و ویژگی های نظام حقوقی اسلام (در مقایسه با سایر نظام ها)

- ۱-۲ مبانی حقوق اسلامی
- ۲-۲ حقوق طبیعی و حقوق فطری
- ۳-۲ رابطه متقابل حق و تکلیف
- ۴-۲ جایگاه عدالت در نظام حقوقی اسلام
- ۵-۲ مفهوم مبانی و انواع آزادی در اسلام
- ۶-۲ نسبت حقوق فرد و جامعه

۳- حقوق مدنی و اجتماعی در اسلام

- ۱-۳ حق حیات، تکامل و پیشرفت انسان
- ۲-۳ آزادی تفکر و عقیده
- ۳-۳ آزادی بیان و قلم
- ۴-۳ انتخاب شغل، مسکن و ...
- ۵-۳ حق امنیت قضایی و عدالت اجتماعی

۴- حقوق سیاسی

- ۱-۴ حق مشارکت در امور سیاسی
- ۲-۴ حق نظارت عمومی
- ۳-۴ حق حاکمیت ملی

۵- حقوق زن

- ۱-۵ مبانی حقوق زن
- ۲-۵ تفاوت های حقوق زن و مرد و علل آن
- ۳-۵ اسلام و فمینیسم

۶- حقوق کودک در اسلام

۷- حقوق اقلیت ها در اسلام

۸- حقوق و روابط بین الملل در اسلام

منابع :

- ۱- اسلام و حقوق بشر، زین العابدین قربانی
- ۲- نظام حقوق زن در اسلام، مرتضی مطهری
- ۳- پیرامون جمهوری اسلامی، مرتضی مطهری
- ۴- حقوق جهانی بشر، (از دیدگاه اسلام و غرب)، محمد تقی جعفری

منابع تکمیلی:

۱. آزادی از نگاه استاد مطهری، حسین یزدی، تهران، صدرا، ۱۳۷۹.
۲. نظام حقوق زن در اسلام، مرتضی مطهری، تهران، صدرا، ۱۳۷۴.
۳. نظریه حقوقی اسلام، محمد تقی مصباح یزدی، قم، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، ۱۳۸۰
۴. حقوق بشر (نظریه ها و رویه ها)، حسین شریفی طراط کوهی، تهران، دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، ۱۳۸۰.
۵. فلسفه حقوق بشر، عبدالله جوادی آملی، قم، اسراء ۱۳۷۷.
۶. فلسفه حقوق، مصطفی ددانش پژوه و قدرالله خسروشاهی، قم، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) ۱۳۸۰
۷. حقوق بشر از منظر اندیشمندان، محمد بسته نگار ۱۳۸۰، تهران، انتشار.
۸. حقوق بشر از دیدگاه اسلام (آراء دانشمندان ایرانی)، گروه نویسندگان، تهران، الهدی، ۱۳۸۰
۹. آزادی های عمومی در حکومت اسلامی، راشد غنوشی، ترجمه حسین صابری، تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۸۱.
۱۰. آزادی، عقل، ایمان، محمد سروش، قم، دبیرخانه مجلس خبرگان رهبری، ۱۳۸۱.
۱۱. در هوای حق و عدالت (از حقوق طبیعی تا حقوق بشر)، محمدعلی موحد، ۱۳۸۱، تهران، نشر کارنامه.
۱۲. حق و مصلحت، محمد راسخ، تهران، طرح نو، ۱۳۸۱
۱۳. مبانی حقوق بشر، سید صادق حقیقت و سید علی میر موسوی، تهران، موسسه فرهنگی دانش و اندیشه معاصر.

عنوان درس به فارسی: فلسفه اخلاق (با تکیه بر مباحث تربیتی)	
عنوان درس به انگلیسی: Philosophy of Ethics	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز: ندارد	عمومی ■ نظری ■
دروس هم نیاز: ندارد	عملی □
تعداد واحد: ۲	نظری-عملی □
تعداد ساعت: ۳۲	

هدف کلی:

- توجیه باورهای اخلاقی و تقویت بنیان های فکر فراگیران و آشنایی با مکاتب و دیدگاه های مختلف اخلاقی با تاکید بر بیان دیدگاه های اندیشمندان اسلامی.

سرفصل های درس:

۱- کلیات

۱-۱ مفهوم، اهمیت و جایگاه فلسفه اخلاق

۲-۱ انواع پژوهش های اخلاقی (توصیفی، هنجاری و فرا اخلاق)

۳-۱ سیر فلسفه اخلاق در اندیشه اسلامی

۲- مسئولیت اخلاقی

۱-۲ معنا شناسی مسئولیت اخلاقی

۲-۲ شرایط مسئولیت اخلاقی (مباحثی در باره جبر ژنتیکی، محیطی و ...)

۳-۲ قلمرو مسئولیت اخلاقی

۳- واقع گرایی اخلاقی

۱-۳ واقع گرایی در مفاهیم اخلاقی

۲-۳ واقع گرایی در احکام اخلاقی

۴- معیار ارزش اخلاقی

۱-۴ سود و زیان شخصی یا گروهی

۲-۴ حسن و قبح ذاتی افعال

۳-۴ مطابقت با قانون عقل

۴-۴ امر و نهی الهی

۵-۴ حسن فعلی و فاعلی

۵- اطلاق و نسبیت در اخلاق

۱-۵ انواع نسبیت گرایی اخلاقی (توصیفی، هنجاری و فرا اخلاقی)

۲-۵ مکاتب اخلاقی نسبیت گرا

۳-۵ نقل و نقد دلایل نسبیت گرایان

۴-۵ مطلق گرایی اخلاقی

۵-۵ مکاتب مطلق گرا

۶- دین و اخلاق

۱-۶ نیازمندی های دین به اخلاق

فهرست منابع:

- ۱- فلسفه اخلاق، محمدتقی مصباح یزدی به تحقیق و نگارش احمد حسین شریفی، تهران، نشر بین الملل، ۱۳۸۱.
- ۲- مبادی اخلاق در قرآن، عبدالله جوادی آملی، قم، اسراء، ۱۳۷۷.
- ۳- فلسفه اخلاق، مرتضی مطهری، تهران، صدرا، ۱۳۸۱.
- ۴- فلسفه اخلاق، ویلیام کی فرانکنا، ترجمه هادی صادقی، قم طه، ۱۳۷۶.
- ۵- مسئله باید و هست، محسن جوادی، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵.

منابع تکمیلی

- ۱- دروس فلسفه اخلاق، محمدتقی مصباح یزدی، تهران، اطلاعات، ۱۳۷۶.
- ۲- فلسفه اخلاق (پژوهش در بنیان های زبانی)، فطری، تجربی، نظری و دینی اخلاقی) سید محمدرضا مدرس، تهران، سروش ۱۳۷۶.
- ۳- فلسفه اخلاق، مرتضی مطهری، تهران، صدرا، ۱۳۸۱.
- ۴- مجموعه آثار، مرتضی مطهری، ج ۱۳، مقاله ((جاودانگی اصول اخلاقی))، تهران، صدرا، ۱۳۷۲.
- ۵- اصول فلسفه و روش رئالیسم، ج ۲، مقاله ششم (ادراکات اعتباری)، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم.
- ۶- مسئله باید و هست، محسن جوادی، قم، دفتر تبلیغات اسلامی ۱۳۷۵.
- ۷- فلسفه اخلاق در قرن حاضر. ج وارنوک، ترجمه و تعلیقات صادق لاریجانی، تهران، مرکز ترجمه و نشر کتاب ۱۳۶۸.
- ۸- فلسفه اخلاق در قرن بیستم، مری وارنوک، ترجمه و تحشیه ابوالقاسم فنایی، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۰.
- ۹- فلسفه اخلاق، پل ادواردز، ترجمه انشاء الله رحمتی، تبیان، ۱۳۷۸.
- ۱۰- مبانی اخلاق در فلسفه غرب و فلسفه اسلامی، حسن معلمی، تهران، دانش و اندیشه معاصر، ۱۳۸۰.
- ۱۱- فلسفه اخلاق (مجموعه مقالات برگرفته از دایره المعارف فلسفه اخلاق) ویراسته لارنس سی بکر، ترجمه جمعی از مترجمان، قم، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).
- ۱۲- مبادی اخلاق در قرآن، عبدالله جوادی آملی، قم، اسراء، ۱۳۷۹.
- ۱۳- درآمدی به فلسفه اخلاق آ.اف. اتکینسون، ترجمه سهراب علوی نیا، تهران، مرکز ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۷۰.

عنوان درس به فارسی: اخلاق اسلامی (مبانی و مفاهیم)	
عنوان درس به انگلیسی: Islamic Ethics	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز: ندارد	عمومی ■ نظری ■
دروس هم نیاز: ندارد	عملی □
تعداد واحد: ۲	نظری-عملی □
تعداد ساعت: ۳۲	

هدف کلی:

- آشنایی دانشجویان با مبانی و مفاهیم اخلاق اسلامی در حوزه فضایل و رذایل اخلاقی، به منظور کسب فضیلت ها و پرهیز از رذیلت های اخلاقی.

سرفصل های درس:

۱- کلیات

- ۱-۱ مفهوم، اهمیت و جایگاه علم اخلاق اسلامی
- ۲-۱ تاریخچه علم اخلاق اسلامی
- ۳-۱ رویکردهای مختلف در علم اخلاق اسلامی

۲- مبانی اخلاق اسلامی

- ۱-۲ هدفمندی زندگی انسان
- ۱-۱-۲ عوامل و موانع قرب
- ۲-۱-۲ مراتب و درجات قرب به خدا

۲-۲ خودشناسی

- ۱-۲-۲ ابعاد وجودی انسانی (بعد متعالی و مادی) و جاودانگی او
- ۲-۲-۲ آزادی و اختیار
- ۳-۲-۲ نقش عقیده و عمل در تکوین شخصیت انسان

۳- فضایل و رذایل اخلاقی

- ۱-۳ در رابطه انسان با خدا (معنویت و بندگی)
- ۲-۳ در رابطه با خود (اخلاق فردی)
- ۳-۳ در رابطه با دیگران (اخلاق اجتماعی)

۳-۴ فضایل اخلاقی

- ۱-۴-۳ محبت به خدا و اولیای الهی
- ۲-۴-۳ توکل
- ۳-۴-۳ قناعت
- ۴-۴-۳ یاد مرگ
- ۵-۴-۳ تفکر

۳-۴-۶ اخلاص

۳-۴-۷ خوف و رجاء

۳-۴-۸ ...

۳-۵-۵ رذایل اخلاقی

۳-۵-۱ دنیا گرایی

۳-۵-۲ پیروی از هوای نفس

۳-۵-۳ غرور

۳-۵-۴ خود فراموشی

۳-۵-۵ ریا

۳-۵-۶ آفات زبان

۳-۵-۷ ...

فهرست منابع :

- ۱- مبانی تعلیم و تربیت در قرآن و احادیث، بخش پنجم، (اخلاق با قوانین رفتاری)، رضا فرهادی
- ۲- اخلاق اسلامی، احمد دیلمی و مسعود آذربایجانی، دفتر نشر معارف.
- ۳- اخلاق اسلامی، محمد علی سادات، تهران، سمت
- ۴- اخلاق در قرآن، محمد تقی مصباح یزدی، قم، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی.

منابع تکمیلی:

- ۱- مبانی تعلیم و تربیت در قرآن و احادیث، بخش پنجم (اخلاق با قوانین رفتاری)، رضا فرهادیان.
- ۲- مبانی اخلاق و تربیت اسلامی، قادر فاضلی، قم، مهر، ۱۳۷۰.
- ۳- اخلاق و تربیت اسلامی، محمد تقی رهبر و محمد حسن رحیمیان، تهران، سمت، ۱۳۷۷.
- ۴- مراحل اخلاق در قرآن، عبدالله جوادی آملی، قم، اسراء، ۱۳۷۹.
- ۵- اخلاق، سید عبدالله شبیر، ترجمه محمد رضا جباران، قم، هجرت، ۱۳۷۸.
- ۶- علم اخلاق اسلامی، (ترجمه کتاب جامع السادات)، ترجمه دکتر سید جلال‌الدین مجتبی، ج ۱ و ۲، تهران، حکمت، ۱۳۷۷.
- ۷- پند جاوید، ج ۱ و ۲، محمد تقی مصباح یزدی، قم، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، ۱۳۸۰.
- ۸- راهیان کوی دوست، (شرح حدیث معراج)، محمد تقی مصباح یزدی، قم، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، ۱۳۸۰.
- ۹- ره توشه، (پندهای رسول اکرم (ص) به ابودر)، ج ۱ و ۲، محمد تقی مصباح یزدی، قم، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، ۱۳۸۰.
- ۱۰- بر درگاه دوست، (شرح فراهایی از دعای افتتاح و ابو حمزه ثمالی)، (بخش سوم، قسمت هفتم و هشتم)، محمد تقی مصباح یزدی، تحقیق و نگارش عباس قاسمیان، قم، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، ۱۳۷۹.
- ۱۱- تعلیم و تربیت در اسلام، مرتضی مطهری، تهران، صدرا، ۱۳۷۷.
- ۱۲- شرح حدیث جنود و جهود عقل و جهل، امام خمینی، تهران، موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۸۰.
- ۱۳- مکارم الاخلاق، حسن بن الفضل الطبرسی، بیروت، دارالوفاق، ۱۴۲۰.
- ۱۴- مراحل اخلاق در قرآن، عبدالله جوادی آملی، قم، ۱۳۷۹.
- ۱۵- مبادی اخلاق در قرآن، عبدالله جوادی آملی، قم، اسراء، ۱۳۷۹.

عنوان درس به فارسی: آئین زندگی (اخلاق کاربردی)		عنوان درس به انگلیسی: Life Style (Applied Ethics)	
نوع درس و واحد		ندارد	
عمومی ■	نظری ■	ندارد	
عملی □		ندارد	
نظری-عملی □		۲	تعداد واحد:
		۳۲	تعداد ساعت:

هدف:

- آشنایی دانشجویان با معیارهای اخلاق اسلام درباره مهم ترین ابعاد زندگی روزمره و ایجاد زمینه ای برای گرایش بیشتر به پذیرش موازین اخلاقی اسلام در براه مسائل فردی و اجتماعی.

سرفصل های درس:

- ۱- اهمیت، جایگاه و ابعاد اخلاق اجتماعی در اسلام
- ۲- اخلاق دانشجویی
  - ۱-۲ رابطه اخلاقی دانشجو با خود
  - ۲-۲ رابطه اخلاقی دانشجو با استاد
  - ۳-۲ رابطه اخلاقی دانشجو با سایر دانشجویان
- ۳- اخلاق آموزش و پژوهش
  - ۱-۳ تاثیر ویژگی های اخلاقی انسان در آموزش و پژوهش علمی
  - ۲-۳ ویژگی ها و محدودیت های اخلاقی پژوهش و آموزش
  - ۳-۳ اخلاق نقد
- ۴- اخلاق کار و معیشت
  - ۱-۴ شیوه های اخلاقی و غیر اخلاقی کسب ثروت
  - ۲-۴ معیارهای اخلاقی انتخاب شغل و ...
- ۵- اخلاق معاشرت
  - ۱-۵ صله ارحام
  - ۲-۵ اخلاق شهروندی
  - ۳-۵ مدارا
  - ۴-۵ مسئولیت پذیری و ...
- ۶- اخلاق نیایش
  - ۱-۶ نیاز انسان به نیایش
  - ۲-۶ اخلاق و اداب معاشرت
  - ۳-۶ حیات معقول در پرتو نماز
- ۷- اخلاق دوستی و رفاقت
  - ۱-۷ نقش دوست در سعادت و شقاوت انسان
  - ۲-۷ معیارهای شناخت دوست خوب
  - ۳-۷ وظایف و حقوق دوستان در قبال یکدیگر و ...

۸- اخلاق جنسی

- ۱-۸ اهمیت و جایگاه غریزه جنسی در اخلاق
- ۲-۸ حدود روابط زن و مرد (دختر و پسر) با یکدیگر
- ۳-۸ فضایل اخلاقی مربوط به امور جنسی (حجاب، حیا، عفت و ...)
- ۴-۸ آسیب شناسی اخلاق جنسی

۹- اخلاق گزینش همسر

- ۱-۹ ویژگی های همسر شایسته از نظر اسلام
- ۲-۹ فضایل و رذایل اخلاقی در زندگی زناشویی
- ۳-۹ راه های انتخاب همسر
- ۴-۹ ویژگی های یک زندگی موفق
- ۵-۹ راه های دستیابی به زندگی موفق

۱۰- اخلاق سیاست

- ۱-۱۰ وظایف اخلاقی دولتمردان در قبال مردم
- ۲-۱۰ وظایف اخلاقی مردم در قبال دولت
- ۳-۱۰ راه های غیر اخلاقی کسب قدرت و جلب رای و ...

۱۱- اخلاق گفتگو و نقد

- ۱-۱۱ محوریت حق و حقیقت طلبی
- ۲-۱۱ فضایل و رذایل اخلاقی مربوط به گفتگو

۱۲- اخلاق محیط زیست

- ۱-۱۲ آداب تعامل انسان با محیط خود
- ۲-۱۲ راه حل های اخلاقی مشکلات زیست محیطی
- ۳-۱۲ وظیفه ما در قبال تخریب محیط زیست

تذکر: می توان درس های مربوط به تخصص ها و دانشکده های خاص را به عنوان درس های بدیل نیز بر این مجموعه افزود تا در صورت تمایل استاد و دانشجویان، تدریس شود. به عنوان نمونه، سرفصل هایی مانند: اخلاق ورزش، برای دانشجویان رشته تربیت بدنی، اخلاق رسانه برای دانشکده های هنر، ارتباطات، اخلاق کشاورزی، برای دانشجویان رشته های کشاورزی، اخلاق مدیریت، برای دانشجویان این رشته اخلاق قضاوت، برای تدریس در دانشکده های حقوق و ...

فهرست منابع:

با توجه به این که تا به حال چنین طرح و پژوهشی (که جامع همه یا اکثر مباحث یاد شده باشد)، وجود نداشته است، نمی توان منبعی کامل برای این درس معرفی کرد، هر چند می توان برای برخی از بخش های آن، کتاب یا کتاب هایی را نام برد.

منابع تکمیلی:

- ۱- اخلاق کارگزاران در حکومت اسلامی، عبدالله جوادی آملی، تهران، رجا، ۱۳۷۶.
- ۲- امام، اخلاق، سیاست (بخش دوم)، سید حسن اسلامی، موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره) ۱۳۷۸.
- ۳- اخلاق، عبدالله شبر، ترجمه محمد رضا جباران، قم، هجرت، ۱۳۷۸.
- ۴- اخلاق در قرآن، محمد تقی مصباح یزدی، ج دوم تحقیق و نگارش محمد حسین اسکندری، قم، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) ۱۳۷۷.
- ۵- نگرشی بر اخلاق از دیدگاه قرآن، (فصل هفتم)، ناصر خدایاری و صادق مرادی، تبریز، سالار، ۱۳۷۹.

- ۶- در آمدی بر تربیت جنسی در نهج البلاغه، حافظ ثابت، مجله تربیت بطاسلامی، مرکز مطالعات تربیت اسلامی، کتاب چهارم، زمستان ۱۳۷۹.
- ۷- پند جاوید، محمد تقی مصباح یزدی، ج اول، قم، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) ۱۳۸۰.
- ۸- ره توشه (پندهای رسول اکرم (ص) به ابوذر، ج دوم، محمد تقی مصباح یزدی، قم، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) ۱۳۸۰.
- ۹- اخلاق زن و شوهر و تنظیم خانواده، بخش اول، احمد صادقی اردستاین، بی جا، حافظ، نوین، ۱۳۸۰.
- ۱۰- سیری در مسائل خانواده، درس یازدهم، حبیب الله طاهری، تهران، نشر بین الملل، ۱۳۸۱.
- ۱۱- تخلاق نقد، سید حسن اسلامی (در دست چاپ از سوی نشر معارف).
- ۱۲- اخلاق و آداب دانشجویی، علی اکبر کلانتری ارسنجانی، قم، نشر معارف.
- ۱۳- نظام خانواده در اسلام، حسین انصاریان، قم، انتشارات ام ایبها، زمستان ۱۳۷۸.
- ۱۴- اخلاق معاشرت، جواد محدثی، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۲.
- ۱۵- گفتگوی تمدن ها در قرآن و حدیث، محمدی ری شهری، ترجمه محمد علی سلطانی، قم دارالحدیث، ۱۳۷۹.
- ۱۶- "تربیت سیاسی کارگزاران در سیره و کلام امام علی" محمد احسانی، تربیت اسلامی، شماره ۴، ص ۴۸۰-۴۶۱
- ۱۷- "درآمدی بر مبانی، اصول و روش های تربیت سیاسی از دیدگاه امام علی" محمد حسینی، تربیت اسلامی، شماره ۴ ص ۴۶۱-۴۴۱.
- ۱۸- منیه المرید فی آداب المفید والمستفید، الشهید الثانی، قم، موسسه النشر الاسلامی، ۱۴۱۹ ه ق.

عنوان درس به فارسی: عرفان عملی در اسلام	
نوع درس و واحد	عنوان درس به انگلیسی: Practical Mysticism in Islam
عمومی ■ نظری ■	ندارد
عملی □	ندارد
نظری-عملی □	۲
	تعداد واحد:
	تعداد ساعت: ۳۲

هدف:

- آشنایی دانشجویان با شیوه صحیح سیر و سلوک عرفانی، دفاع از عرفان عملی اسلام در برابر شیوه های بدیل و ایجاد زمینه تربیت و تزکیه نفس.

سرفصل های درس:

۱- کلیات

- ۱-۱ تعریف عرفان عملی و تفاوت آن با علم اخلاق و عرفان نظری
- ۲-۱ جایگاه و اهمیت عرفان عملی

۲- راه های متفاوت سیر و سلوک عرفانی

- ۱-۲ معرفی راه های متنوع سیر و سلوک عرفانی
- ۲-۲ معیارهای گزینش بهترین و مناسب ترین راه سیر و سلوک

۳- دین و عرفان

- ۱-۳ نقش دین در ارائه راه صحیح سیر و سلوک
- ۲-۳ راه صحیح سیر و سلوک در گفتار و کردار معصومان (ع)
- ۳-۳ مساله طریقت، شریعت و حقیقت

۴- اهداف سیر و سلوک

- ۱-۴ معرفت حق
- ۲-۴ عشق به حق، عشق به مظاهر حق
- ۳-۴ قرب به حق
- ۴-۴ رجعت به حق (لقاء الله، فناء الله، بقاء الله)

۵- نقش راهنما (پیر) در سیر و سلوک عرفانی

- ۱-۵ ضروری یا غیر ضروری بودن راهنما در عرفان
- ۲-۵ خطرات و آفات پیر گزینی
- ۳-۵ پرهیز از پیروی مرشدهای دروغین

۶- تزکیه و تهذیب نفس

- ۱-۶ انواع نفس، نفس اماره، لوامه، مطمئنه
- ۲-۶ ریاضت های مشروع و نا مشروع برای تهذیب نفس

۳-۶ مراحل تزکیه نفس

۴-۶ مراقبه و محاسبه

۵-۶ آثار و پیامدهای تزکیه نفس

۷- مقامات عرفان

۱-۷ توبه

۲-۷ ورع

۳-۷ زهد

۴-۷ فقر

۵-۷ صبر

۶-۷ توکل

۷-۷ رضا

۸- حالات عرفان

۱-۸ قرب و محبت

۲-۸ خوف و رجا و شوق

۳-۸ انس و اطمینان

۴-۸ مشاهده

۵-۸ یقین

۹- آثار و اسرار نماز

۱-۹ اسرار مشترک عبادات (خشوع، طمانینه، حضور قلب و ...)

۲-۹ اسرار نماز (مقدمات، اجزاء، تعقیبات)

۳-۹ نقش نماز در سیر استکمالی روح

تذکره:

- ۱- در بیان تعداد مقامات و احوال عارفان، اقوال متعدد و مختلفی وجود دارد، بنابراین در تدوین هایی آنها لازم است با الهام از آیات و روایات و سیره معصومان (ع) و همچنین سخنان عارفان راستین، ترتیبی دقیق و منطقی اعمال شود.
- ۲- ضمن مباحث این درس می توان حالات و درس هایی از عارفان بزرگ مسلمان را نیز آورد. به عبارت دیگر، الگوهای عینی و واقعی سیر و سلوک را معرفی کرد.

فهرست منابع:

- ۱- **چهل حدیث**، امام خمینی.
- ۲- **رساله لقاء الله**، میرزا جواد ملکی تبریزی.
- ۳- **مراحل اخلاق در قرآن**، آیت الله جوادی آملی، قم، اسراء، ۱۳۷۹.
- ۴- **عرفان نظری**، سید یحیی یشربی، قم، بوستان کتاب قم، ۱۳۸۰.

منابع تکمیلی:

- ۱- به سوی خودسازی، فصل نهم (راه رسیدن به قرب الهی)، محمد تقی مصباح یزدی، قم، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ع) ۱۳۸۰.
- ۲- در آسمان معرفت، (تذکره اوحدی از عالمان ربانی به بیان و بنان علامه حسن زاده آملی)، تهیه و تنظیم از محمد بدیعی، بی جا، انتشارات تشیع ۱۳۷۹.
- ۳- اخلاق عارفان (بخش ششم، مقامات با ملکات نفس)، مهین پناهی، تهران، روزنه، ۱۳۷۸.
- ۴- عرفان اسلامی، محمد تقی جعفری، تهران، موسسه نشر و تدوین آثار علامه جعفری، ۱۳۷۸.
- ۵- رساله سیر و سلوک (منسوب به بحر العلوم) (بخش دوم)، مشهد، انتشارات نور، ملکوت قرآن، ۱۴۲۲ ق.
- ۶- عرفان اسلامی چیست؟ مارتین لینگز، ترجمه فروزان راسخی، تهران، دفتر پژوهش و نشر سهروردی، ۱۳۷۸.
- ۷- عرفان ناب، احد باقرزاده، قم، تبش، ۱۳۸۱.
- ۸- مقامات معنوی، (ترجمه و تفسیر منازل السائرین خواجه عبدالله انصاری)، محسن بینا، بی جفا، مولف، ۱۳۷۸.
- ۹- مرصادالعباد، نجم رازی، به اهتمام محمد امین ریاحی، تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۷۹.
- ۱۰- تذکره الاولیا، شیخ فریدالدین عطار نیشابوری، تحقیق محمد استعلامی، تهران، زوار، ۱۳۸۰.
- ۱۱- شرح فصوص الحکم، تاج الدین حسین خوارزمی، تحقیق حسن زاده آملی، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۹.
- ۱۲- شرح مقدمه قیصری بر فصوص الحکم، جلال ادین آشتیانی، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۸۰.

عنوان درس به فارسی: انقلاب اسلامی ایران		عنوان درس به انگلیسی: Islamic Revolution of Iran
نوع درس و واحد	عمومی ■	نظری ■
دروس پیش نیاز:	ندارد	
دروس هم نیاز:	ندارد	
تعداد واحد:	۲	
تعداد ساعت:	۳۲	

هدف :

- آشنایی نظری با علل و عوامل پیدایش انقلاب اسلامی و بررسی تحلیلی تحولات فرهنگی، اجتماعی و سیاسی انقلاب اسلامی و مسائل پس از آن.

سرفصل های درس:

۱- مفاهیم و کلیات

- ۱-۱ تعریف فرهنگ، تاریخ، نظام اجتماعی و نهادها، قدرت، حاکمیت و ...
- ۲-۱ انقلاب و تغییرات اجتماعی و نظریه ها
- ۲- زمینه های فرهنگی، تاریخی و سیاسی جامعه معاصر ایران
- ۳- مشروطه و عوامل تاثیرگذار در آن (عوامل فرهنگی، سیاسی، اقتصادی، خارجی و ...)
- ۴- تحلیلی تحولات اجتماعی و سیاسی ایران پس از مشروطه
- ۴-۱ کودتای ۱۲۹۹ و تاسیس سلسله پهلوی، زمینه و عوامل داخلی و خارجی
- ۴-۲ تحلیل ساخت قدرت پهلوی دوم
- ۴-۳ ملی شدن نفت و کودتای ۲۸ مرداد
- ۴-۴ نیروهای کاری-سیاسی مخالف رژیم پهلوی
- ۵- امام خمینی و فرآیند شکل گیری انقلاب اسلامی از (۱۳۴۲-۱۳۵۷)
- ۶- ماهیت، آرمان و نقش مردم و رهبری در پیروزی انقلاب اسلامی
- ۷- بازتاب تاثیرات انقلاب اسلامی در جهان اسلام و دنیای معاصر
- ۸- دستاوردها و چالش های انقلاب اسلامی

فهرست منابع :

- ۱- انقلاب اسلامی و چرایی و چگونگی آن، جمعی از نویسندگان، قم، نشر معارف.
- ۲- حدیث پیمانه، حمید پارسانیا، قم، دفتر نشر معارف.
- ۳- انقلاب اسلامی، علل و پیامدها، منوچهر محمدی، قم، نشر معارف.
- ۴- شکل گیری انقلاب اسلامی، از سلطنت پهلوی تا جمهوری اسلامی، محسن میلانی.
- ۵- چارچوبی برای تحلیل و شناخت انقلاب اسلامی در ایران، محمد باقر حشمت زاده.

منابع تکمیلی:

- ۱- انقلاب اسلامی، زمینه ها و پی آمدها، دکتر منوچهر محمدی، دفتر نشر معارف.
- ۲- انقلاب اسلامی و چرایی و چگونگی آن، جمعی از نویسندگان، دفتر نشر معارف.
- ۳- حدیث پیمانه، حمید پارسانیا، قم، دفتر نشر معارف.

- ۴- چارچوبی برای تحلیل و شناخت در انقلاب اسلامی ایران، محمد باقر حشمت زاده، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه.
- ۵- حدیث انقلاب، جستارهایی در انقلاب اسلامی ایران، دفتر مطالعات انقلاب اسلامی.
- ۶- شکل گیری انقلاب اسلامی، محسن میلانی، مترجم مجتبی عطار زاده، گام نو.
- ۷- ایران پس از انقلاب، هوشنگ امیر احمدی و منوچهر پروین، مترجم علی مرشدی زاده، انتشارات باز.
- ۸- پیرامون انقلاب اسلامی، شهید مرتضی مطهری، انتشارات صدرا.
- ۹- انقلاب اسلامی در ایران، حامد الگار، مترجم مرتضی اسعدی و حسن چیدری، انتشارات قلم.
- ۱۰- اقتصاد اسلامی ایران (از مشروطیت تا پایان سلسله پهلوی)، محمد علی همایون کاتوزیان، مترجمان محمد رضا نفیسی، کامبیز عزیزی، نشر مرکز.
- ۱۱- انقلاب اسلامی در مقایسه با انقلاب های فرانسه و روسیه، منوچهر محمدی، انتشارات سعید.

عنوان درس به فارسی: آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران		عنوان درس به انگلیسی: Constitution of Islamic Republic of Iran
نوع درس و واحد	عمومی ■ نظری ■	ندارد
ملی □		ندارد
نظری-عملی □		۲
		۳۲
		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:

هدف :

- آشنایی با اصول و مبانی قانون اساسی و نسبت آن با قوانین دیگر و حقوق و آزادی های عمومی مقرر در آن.

سرفصل های درس:

- ۱- مفهوم قانون اساسی و تاریخچه آن در ایران
  - ۱-۱ قانون اساسی در دوره مشروطه
  - ۲-۱ قانون اساسی در جمهوری اسلامی
- ۲- مبانی فقهی - نظری قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
- ۳- ریشه های فذهنگی و اجتماعی قانون اساسی جمهوری اسلامی در ایران
- ۴- محورها و فصول اساسی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
  - ۱-۴ اصول کافی
  - ۲-۴ حقوق و آزادی های عمومی
  - ۳-۴ رهبری
  - ۴-۴ قوه قضائیه
  - ۵-۴ قوه مجریه
  - ۶-۴ قوه مقننه
  - ۷-۴ سیاست خارجی
- ۵- بازنگری در قانون اساسی
- ۶- مقایسه قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران با قانون اساسی سایر کشورها

منابع:

- ۱- آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، محمد جواد ارسطا.
- ۲- بایسته های حقوق اساسی، ابوالفضل قاضی.
- ۳- مبانی حقوق عمومی، ناصر کاتوزیان.
- ۴- حقوق اساسی جمهور اسلامی ایران، محمد هاشمی.

منابع تکمیلی:

- ۱- حقوق اساسی تطبیقی، جلال الدین مدنی، تهران، پایدار.
- ۲- حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، محمد هاشمی، تهران، دانشگاه شهید بهشتی.

- ۳- تشخیص مصلحت نظام (از دیدگاه فقهی و حقوقی)، محمد جواد ارسطو، پژوهشکده فرهنگ و اندیشه اسلامی.
- ۴- بایسته های حقوق اساسی، ابوالفضل قاضی، تهران، دادگستر.
- ۵- مبانی حقوق عمومی، ناصر کاتوزیان، تهران، دادگستر.
- ۶- گفتارهایی در حقوق عمومی، ابوالفضل قاضی، تهران، دادگستر.

عنوان درس به فارسی: اندیشه سیاسی حضرت امام خمینی (ره)		
نوع درس و واحد	Political Thought of Imam Khomeini	عنوان درس به انگلیسی:
عمومی ■ نظری ■	ندارد	دروس پیش نیاز:
عملی □	ندارد	دروس هم نیاز:
نظری-عملی □	۲	تعداد واحد:
	۳۲	تعداد ساعت:

هدف کلی:

- آشنایی با بنیادها، چارچوب و اصول اندیشه سیاسی بنیان گذار جمهوری اسلامی و شناخت سیره و قواعد حاکم بر رفتار سیاسی ایشان.

سرفصل های درس:

- ۱- زندگی علمی-سیاسی امام خمینی (ره).
- ۲- مبانی معرفتی و اعتقادی اندیشه های سیاسی امام
- ۳- مروری بر اصول اندیشه سیاسی امام
  - ۱-۳ ضرورت حکومت اسلامی
  - ۲-۳ معیار مشروعیت حکومت
  - ۳-۳ ولایت مطلقه فقیه
- ۴- مسائل و محورهای مهم در دیدگاه ها و اندیشه سیاسی امام
  - ۱-۴ جمهوری اسلامی
  - ۲-۴ جایگاه مجلس و قانون گذاری
  - ۳-۴ نقش مردم در حکومت
  - ۴-۴ انتخابات و اراده عمومی
  - ۵-۴ قانون اساسی
  - ۶-۴ احزاب و گروه ها و مشارکت سیاسی
  - ۷-۴ اصول و مبانی سیاست خارجی
  - ۸-۴ استکبار جهانی و نظام بین الملل
  - ۹-۴ مسئله فلسطین و امت اسلامی
  - ۱۰-۴ جریانات اجتماعی - سیاسی معاصر ایران
  - ۱۱-۴ مستضعفان و عدالت اجتماعی

فهرست منابع:

- ۱- اندیشه های فقهی - سیاسی امام خمینی، کاظم قاضی زاده.
- ۲- امام خمینی در پنج حوزه معرف سیاسی، سید علی قادری.
- ۳- اندیشه سیاسی امام خمینی، دکتر محمدرضا دهشیری.
- ۴- در آمدی بر اندیشه سیاسی امام خمینی، دکتر محمدرضا دهشیری.

منابع تکمیلی:

- ۱- زندگینامه سیاسی امام خمینی، محمد حسن رجبی، تهران، مرکز استاد انقلاب اسلامی.

- ۲- نهضت امام خمینی، سید حمید روحانی، موسسه چاپ و نشر عروج.
- ۳- امام، اخلاق، سیاست، سید حسن اسلامی، موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی.
- ۴- امام خمینی و جامعه مدنی، محمد مهدی براتعلی پور، موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی.
- ۵- مشروعیت قدرت، از دیدگاه امام خمینی، علی خالقی، موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی.
- ۶- درآمدی بر نظریه سیاسی امام خمینی، دکتر محمد رضا دهشیری، مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
- ۷- امام خمینی و گفتمان غرب، علی خالقی، انجمن معارف اسلامی ایران.
- ۸- اندیشه های فقهی - سیاسی امام خمینی، کاظم قاضی زاده، مرکز تحقیقات استراتژیک.
- ۹- مولفه هخای اندیشه های سیاسی امام خمینی، گروه تحقیقات سیاسی اسلام، پژوهشگاه علوم اسلامی و مطالعات فرهنگی.

عنوان درس به فارسی: تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی		عنوان درس به انگلیسی:
نوع درس و واحد	The history of Islamic Culture and Civilization	
عمومی ■ نظری ■	ندارد	دروس پیش نیاز:
عملی □	ندارد	دروس هم نیاز:
نظری-عملی □	۲	تعداد واحد:
	۳۲	تعداد ساعت:

هدف کلی:

- آشنایی با شکل گیری تمدن اسلامی و عناصر داخلی و خارجی موثر در تعالی و انحطاط آن، به منظور تقویت خودباوری و تحکیم هویت ملی اسلامی.

سرفصل های درس:

۱- مباحث پایه

۱-۱ واژه شناسی تاریخ، فرهنگ، تمدن و تجدد.

۲-۱ عناصر تشکیل دهنده فرهنگ و تمدن.

۳-۱ تعریف تمدن اسلامی و محدوده تاریخ و جغرافیای آن

۲- تمدن اسلامی و علل و عوامل آن

۱-۲ ویژگی های تمدن اسلامی

۲-۲ نهضت شکوفایی علمی در تمدن اسلامی

۳-۲ نهادهای سیاسی، اجتماعی و علمی تمدن اسلامی.

۴-۲ علل و عوامل اعتقادی، فرهنگی و اجتماعی، پیدایش و شکوفایی تمدن اسلامی.

۵-۲ تاثیر فرهنگ ها و تمدن های پیشین در پیدایش تمدن اسلامی (یونان، ایران و ...).

۶-۲ خدمات متقابل اسلام و ایران.

۳- زمینه های ضعف، علل و عوامل رکود تمدن اسلامی.

۱-۳ تهاجم دشمنان خارجی (مغول، صلیبیان و ...).

۲-۳ اشرافی گری و حکومت های خودکامه و دور شدن خلافت از معیارهای اصیل اسلامی.

۳-۳ تحجر گری و محدودیت های سیاسی و اجتماعی.

۴-۳ دنیا پرستی و انحطاط اخلاقی و انحراف از اسلام.

۴- تاثیر تمدن اسلامی بر تمدن غرب و پیدایش رنسانس.

۵- ظرفیت های موجود در جهان اسلام.

۱-۵ موقعیت جغرافیایی و ژئوپلتیک کشورهای اسلامی

۲-۵ منابع زیر زمینی و انسانی کشورهای مسلمان.

۳-۵ سرمایه فرهنگی و معنوی اسلام.

۶- انحطاط معنوی و بحران های درونی دنیای مدرن.

فهرست منابع:

۱- تمدن اسلامی در اندیشه ساینسی امام خمینی، (مجموعه مقالات)، موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی.

۲- دانش مسلمین، محمد رضا حکیمی.

۳- تاریخ تمدن اسلامی، میان محمد شریف، ترجمه خلیل خلیلیان.

۴- خدمات متقابل اسلام و ایران، مرتضی مطهری.

۵- علم و تمدن اسلامی، سید حسین نصر، ترجمه احمد آرام، تهران، نشر اندیشه.

۶- تاریخ و فرهنگ تمدن اسلامی، زین العابدین قربانی.

۷- مسلمانان در بستر تاریخ، یعقوب جعفری.

منابع تکمیلی:

۱- هفت قرن فراز و نشیب تمدن اسلامی در اسپانیا، اگناسیو اولاکوئه، ترجمه ناصر موفقیان.

۲- تاریخ تمدن غرب و مبانی آن در شرق، کرین بریتون و دیگران، ترجمه پرویز داریوش.

۳- نقش پیامبران در تمدن انسان، فخرالدین حجازی.

۴- تاریخ تمدن (مشرق زمین، گاهواره تمدن)، ویل دورانت، ترجمه احمد آرام، ج ۱.

۵- ریشه های ضعف و عقب افتادگی مسلمین، سمیع عاطف الزین، ترجمه محمود رجبی و محمد تقی کمالی نیا.

۶- تاریخ دانشگاه های بزرگ اسلامی، عبدالرحیم غنیمه، ترجمه نورالله کسایی.

۷- تاریخ و فرهنگ، مجتبی مینوی.

۸- تاریخ علوم اسلامی، جلال ادین همایی.

۹- تاریخ و تمدن و فرهنگ ایران، علی محمد الماسی.

۱۰- تاریخ آموزش و پرورش اسلام و ایران، علی محمد الماسی.

۱۱- منابع فرهنگ اسلامی، میان محمد شریف، ترجمه خلیل خلیلیان.

۱۲- مقدمه ابن خلدون، عبدالرحمن ابن خلدون، ترجمه محمد پروین گنابادی، تهران، بنگاه ترجمه و نشر کتاب.

۱۳- میراث اسلام یا آنچه مغرب زمین به ملل اسلامی مدیون است، سیزده تن از مستشرقین و استادان دانشگاه های انگلستان، ترجمه مصطفی علم، تهران، کتابفروشی مهر.

۱۴- دین و دولت در اندیشه اسلامی، محمد سروش.

۱۵- علم تاریخ در گستره تمدن اسلامی، دکتر صادق آئینه وند.

۱۶- اسلام و تمدن اسلامی، آندره هیکل، ترجمه حسن فروغی.

۱۷- نقش فرهنگ و تمدن اسلامی در بیداری غرب، ذکر الله محمدی.

۱۸- تاریخ و تمدن، علی شریعتی.

۱۹- ریشه های ضعف و عقب افتادگی مسلمین، سمیع عاطف الزین، ترجمه محمود رجبی و دیگران.

۲۰- تاریخ دانشگاه های بزرگ اسلامی، عبدالرحیم غنیمه، ترجمه نورالله کسایی.

۲۱- سیر حکمت در اروپا، محمد علی فروغی.

۲۲- علل پیشرفت اسلام و انحطاط مسلمین، زین العابدین قربانی.

۲۳- مجموعه مقالات فرهنگ و تمدن اسلامی، تدوین محمد نصیری، انتشارات معارف.

۲۴- مدارس نظامیه و تاثیرات علمی و اجتماعی آن، نواله کسائی.

۲۵- تاریخ علوم اسلامی، جلال الدین همایی.

۲۶- فرهنگ اسلام در اروپا، زیگرید هونکه، ترجمه مرتضی رجایی.

۲۷- تاریخ علوم عقلی در تمدن اسلامی، ذبیح الله صفا.

عنوان درس به فارسی: تاریخ تحلیلی صدر اسلام		عنوان درس به انگلیسی:
نوع درس و واحد	Analytical History of the Beginning of Islam	
عمومی ■ نظری ■	ندارد	
عملی □	ندارد	
نظری-عملی □	۲	تعداد واحد:
	۳۲	تعداد ساعت:

هدف کلی:

- آشنایی با چگونگی ظهور و گسترش اسلام و شیوه گذر از جامعه جاهلی به جامعه اسلامی.

سرفصل های درس:

۱- مباحث پایه

۱-۱ تعاریف، تقسیمات، قواعد تاریخ

۱-۲ آشنایی با مورخان و منابع و مآخذ مهم تاریخ

۱-۴ رویکرد شرق شناسی به تاریخ اسلام و نقد آن

۲- جهان در آستانه بعثت

۲-۱ اوضاع اجتماعی، فرهنگی جزیره العرب در آستانه ظهور اسلام (ارزش های حاکم، خانواده، دین و ...)

۲-۲ وضعیت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ایران و روم

۳- تاریخ زندگی و سیره پیامبر پیش از هجرت

۳-۱ تاریخ زندگی و اخلاق و منش شخصی پیامبر

۳-۲ روش پیامبر اسلام در دعوت و رسالت

۳-۳ زمینه ها و موانع گسترش اسلام در مکه

۴- تاریخ زندگی و سیره پیامبر پس از هجرت

۴-۱ اهمیت عوامل و چگونگی هجرت

۴-۲ سیره فرهنگی، اجتماعی و سیاسی پیامبر (ص) در مدینه

۴-۳ جریان های معارض با پیامبر در مدینه (منافقان و کفار)

۴-۴ پیمان ها و روابط داخلی و خارجی پیامبر

۵- تاریخ خلافت

۵-۱ ماجرای سقیفه

۵-۲ مهم ترین اقدامات سیاسی و نظامی دوران خلفا

۶- تاریخ زندگی علی (ع)

۶-۱ شخصیت امام علی (ع) (تولد، اسلام، تربیت و پرورش و ...)

۶-۲ امام علی (ع) در دوران خلفا

۶-۳ حکومت علوی و معارضان

۶-۴ سیره علوی

۷- تاریخ زندگی امام حسن (ع) و امام حسین (ع)

۷-۱ امام حسن (ع) و امام حسین (ع) در دوره پیامبر (ص)، خلفا و امام علی (ع)

فهرست منابع پیشنهادی:

- ۱- درآمدی بر تاریخ فکری و تاریخ نگاری مسلمانان، ابوالفضل شکوری، مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی دفتر تبلیغات اسلامی.
- ۲- تاریخ اسلام (پژوهش دانشگاه کمبریج)، زیر نظر بی ام. هولت، ترجمه احمد آرام، انتشارات امیر کبیر.
- ۳- از پیدایش اسلام تا ایران اسلامی، رسول جعفریان، کانون اندیشه جوان.
- ۴- تاریخ اسلام از ظهور اسلام تا دیالمه، عزیز الله بیات، انتشارات دانشگاه شهید بهشتی
- ۵- شرح نهج البلاغه، ابن ابی الحدید
- ۶- جامعه و تاریخ، مرتضی مطهری
- ۷- تاریخ اسلام عصر دگر اندیشی و گفتگو، عبدالمجید معادیخواه.
- ۸- تاریخ تحلیلی و سیاسی اسلام، علی اکبر حسینی.
- ۹- جغرافیای تاریخی کشورهای اسلامی، حسین قراچانلو.
- ۱۰- فرهنگ کامل خاور شناسان، عبدالرحمن بدوی، ترجمه شکرالله خاکرند.
- ۱۱- خاتم پیامبران، محمد ابوزهره، ترجمه حسین صابری.
- ۱۲- نقد آثار خاور شناسان، مصطفی حسینی طباطبایی.
- ۱۳- فصلنامه تاریخ اسلام، موسسه آموزش عالی باقرالعلوم.
- ۱۴- فصلنامه تاریخ در آینه پژوهش، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی
- ۱۵- کتاب ماه تاریخ و جغرافیا، خانه کتاب ایران.

عنوان درس به فارسی: تاریخ امامت		عنوان درس به انگلیسی: History of Imamate	
نوع درس و واحد		عمومی ■ نظری ■	
دروس پیش نیاز:		ندارد	
دروس هم نیاز:		ندارد	
تعداد واحد:		۲	
تعداد ساعت:		۳۲	

هدف کلی:

- آشنایی با مسئله امامت، جایگاه آن در اسلام و سیره و سنت پیشوایان در مقتضیات مختلف زمانی.

سرفصل های درس:

۱- کلیات

۱-۱ وصیات و جانشینی در تاریخ انبیای پیشین

۲-۱ واژه شناسی، امامت، ولایت، اهل بیت، صحابه، تابعین و ...

۲- جانشینی پیامبر

۱-۲ رحلت پیامبر و مسئله جانشینی

۲-۲ ماجرای سقیفه، زمینه ها و پیامدهای آن

۳- دوره امامت امام علی (ع) و امام حسن (ع).

۱-۳ دوره های زندگی امام علی (ع) (همراه با پیامبر، عصر خلفا و دوران حکومت)

۲-۳ سیره امام علی (ع) و اصول حکومت علوی

۳-۳ امام حسن در دوره پیامبر، خلفا و امام علی (ع)

۴-۳ صلح امام حسن (ع)، انگیزه ها و پی آمدها

۴- دوره زندگی امام حسین (ع) و امام سجاد (ع)

۱-۴ امام حسین در دوران پیامبر و امام علی و امام حسن (ع).

۲-۴ قیام عاشورا، زمینه ها و آثار آن

۳-۴ شخصیت و اقدامات امام سجاد (ع).

۵- دوره زندگی امام باقر (ع) و امام صادق (ع)

۱-۵ ویژگی های سیاسی و اجتماعی و فرهنگی دوران امام باقر و امام صادق (ع).

۲-۵ شخصیت علمی و معنوی امام باقر و امام صادق (ع) از نظر شیعه و اهل سنت

۳-۵ نقش امام باقر و امام صادق (ع) در تقویت و شکوفایی فرهنگی و معارف اسلامی و تشیع.

۶- دوره زندگی امام کاظم و امام رضا (ع)

۱-۶ وضعیت سیاسی و اجتماعی دوران امام کاظم (ع)

۲-۶ شخصیت امام کاظم (ع) و تاثیر ایشان در جامعه اسلامی و شیعه

۳-۶ وضعیت سیاسی و اجتماعی و فرهنگی دوران امام رضا (ع)

۴-۶ شخصیت امام رضا (ع) و تاثیرات فرهنگی و سیاسی ایشان در جامعه اسلامی

۵-۶ مسئله ولایت عهدی امام رضا (ع)، انگیزه ها، علل و پیامدها

۷- دوران زندگی امام جواد تا امام زمان (عج)

- ۷-۱ شرایط اجتماعی و فرهنگی و سیاسی دوران امامان
۷-۲ شخصیت امامان و تاثیر آنها در جامعه اسلامی و شیعی
۷-۳ ایجاد شبکه ارتباطات علمی، اجتماعی و سیاسی امامان با جامعه شیعی (وکلا، روایان و فقیهان)
- ۸- دوران غیبت
- ۸-۱ زمینه های غیبت و شرایط اجتماعی و سیاسی آن دوره
۸-۲ امام مهدی (عج) در منابع اهل تسنن و تشیع
۸-۳ تشیع در دوران غیبت صغری و نواب اربعه
۸-۴ فلسفه انتظار و شرایط ظهور

فهرست منابع :

- ۱- سیره پیشوایان، مهدی پیشوایی.
۲- حیات فکری و سیاسی امامان شیعه، رسول جعفریان.
۳- امامان شیعه و جنبش های مکتبی، محمد تقی مدرسی
۴- تاریخ تشیع در ایران، رسول جعفریان.
۵- تاریخ تحلیلی اسلام، محمد نصیری.
۶- تشیع در مسیر تاریخ، سید حسین محمد جعفری، ترجمه آیت اللهی.
۷- قیام حسین (ع)، سید جعفر شهیدی.
۸- پیشوایی از نظر اسلام، جعفر سبحانی.
۹- تاریخ اسلام در آثار شهید مطهری.
۱۰- تشیع مولود طبیعی اسلام، سید محمد باقر صدر، ترجمه علی حجتی کرمانی.
۱۱- حکمت اصول سیاسی اسلام، محمد تقی جعفری
۱۲- تشیع در مسیر تاریخ، سید حسین محمد جعفری، ترجمه سید محمد تقی آیت اللهی.
۱۳- تاریخ تشیع، ترجمه محمد کاظم، خواجهان، جهاد دانشگاهی مشهد.
۱۴- تاریخ ولایت در نیم قرن اول، حسین ذاکر خطیر، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی.
۱۵- تاریخ شیعه امامیه، عبدالله فیاضی، ترجمه حسین زرین فام، انتشارات باغ ابریشم.
۱۶- امامت پژوهی (بررسی دیدگاه امامیه، معتزله و اشاعره)، به کوشش جمعی از نویسندگان.
۱۷- امام علی صدای عدالت انسانی، جرج جرداق، ترجمه خسرو شاهی، چاپ خرم.
۱۸- ترجمه و شرح نهج البلاغه، محمد تقی جعفری، دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
۱۹- الفصول المختاره، شیخ مفید، ترجمه آقا جلال خوانساری.
۲۰- خورشید مغرب، محمد رضا حکیمی.
۲۱- امامت و رهبری، مرتضی مطهری.
۲۲- ائمتنا، علی محمد دخیل، دارالتعارف المطبوعات.
۲۳- دورائمه اهل بیت فی الحیاه السیاسیه، عادل الادیب.
۲۴- تاریخ سیاسی تشیع، روح الله حسینیان.
۲۵- جنبش های شیعی در تاریخ اسلام، هاشم معرف الحسنی، ترجمه محمد صادق عارف.

عنوان درس به فارسی: تفسیر موضوعی قرآن کریم		عنوان درس به انگلیسی: Thematic Interpretation of the Holy Quran	
نوع درس و واحد			
عمومی ■ نظری ■		ندارد	دروس پیش نیاز:
عملی □		ندارد	دروس هم نیاز:
نظری-عملی □		۲	تعداد واحد:
		۳۲	تعداد ساعت:

هدف کلی:

- آشنایی با برخی مفاهیم زندگی ساز قرآن کریم در غالب نگرش موضوعی.

سرفصل های درس:

- ۱- کلیات
- ۲- قرآن چگونه کتابی است؟
  - ۱-۲ کلام خدا
  - ۲-۲ کتاب هدایت
- ۳- روش فهم قرآن
  - ۱-۳ محکم و متشابه
  - ۲-۳ تفسیر و تاویل
- ۴- نماز و تفسیر قرآن
  - ۱-۴ تفسیر سوره حمد
  - ۲-۴ تفسیر سوره توحید
  - ۳-۴ تفسیر سوره قدر
- ۵- خدا در قرآن
- ۶- رابطه انسان و خدا
- ۷- روابط اجتماعی در قرآن
- ۸- سنت های الهی در قرآن
- ۹- بینش و اندیشه در قرآن

فهرست منابع :

- ۱- علوم قرآن، محمد باقر سعیدی روشن.
- ۲- تفسیر المیزان، علامه سید محمد حسین طباطبایی. جلد ۱-۵ و ۱۲ و ۱۸ از دوره ۲۰ جلدی چاپ جامعه مدرسین.
- ۳- تفسیر موضوعی قرآن کریم، عبدالله جوادی آملی، ج ۱ (قرآن در قرآن)، ج ۱۳ (معرفت شناسی در قرآن، ج ۱۴ (صورت و سیرت انسان در قرآن)، ج ۱۵ (حیات حقیقی انسان در قرآن).
- ۴- تفسیر منشور جاوید، جعفر سبحانی، ج ۱ (پیرامون مسائل اجتماعی و اخلاقی)، ج ۳ (پیرامون اخلاقی و عرفانی).
- ۵- جامعه و تاریخ از دیدگاه قرآن، محمد تقی مصباح یزدی.
- ۶- انسان و ایمان، مرتضی مطهری.

عنوان درس به فارسی: تفسیر موضوعی نهج البلاغه		عنوان درس به انگلیسی: Thematic interpretation of Nahj al-Balagha	
نوع درس و واحد	عمومی ■ نظری ■	ندارد	ندارد
		ندارد	ندارد
		۲	تعداد واحد:
		۳۲	تعداد ساعت:

هدف کلی:

- آشنایی با نهج البلاغه و درک آموزه های اساسی نهج البلاغه با نرگش موضوعی

سرفصل های درس:

- ۱- آشنایی با نهج البلاغه (گرد آوری اسناد و مدارک، کتاب شناسی)
- ۲- ارزش ادبی نهج البلاغه.
- ۳- سیری در موضوعات نهج البلاغه
- ۴- خدا در نهج البلاغه
- ۵- پیامبری و امامت
- ۶- سیاست و حکومت
- ۷- روابط اجتماعی در نهج البلاغه
- ۸- انسان کامل

فهرست منابع:

- ۱- سیری در نهج البلاغه، مرتضی مطهری.
- ۲- آموزش نهج البلاغه، سید محمد مهدی جعفری.
- ۳- آموزه هایی از نهج البلاغه، جواد رفیعی و محمد رضا آقایی.
- ۴- نظرات سیاسی نهج البلاغه، محمد حسین مشایخ فریدنی.

عنوان درس به فارسی:		زبان انگلیسی عمومی	
عنوان درس به انگلیسی:		General English	
نوع درس و واحد	عمومی ■ نظری ■	ندارد	دروس پیش نیاز:
عملی □		ندارد	دروس هم نیاز:
نظری-عملی □		۳	تعداد واحد:
		۴۸	تعداد ساعت:

هدف درس: تقویت درک و فهم متون زبان انگلیسی براساس استاندارد اتحادیه اروپا (CEFR)

با توجه به نیاز مجموعه دانشگاهی و کشور به مهارت خواندن و با توجه به زمان اختصاص داده شده به این درس، در برنامه جدید تلاش شده است که با بهره گیری از جدیدترین منابع درسی، دانشجویان پس از اتمام درس بتوانند علاوه بر فهم واژگان، مهارت خواندن را نیز که لازمه انجام هرگونه تحقیق و بهره گیری از متون علمی روز دنیا می باشد در حد متوسط (B1) فرا گیرند.

سرفصل درس:

۱. مرور واژگان دوره متوسطه، معرفی واژه‌های جدید، آموزش مهارت‌های تحلیل ساخت واژه و معرفی وندهای مهم واژه‌ساز در زبان انگلیسی

۲. معرفی مهارت‌های درست خوانی متن برای درک مطلب بهتر به شرح زیر:

- تشخیص نوع، ساختار، و ترتیب قرار گرفتن پاراگراف‌ها (مقدمه، پیکره و نتیجه)
- آموزش نحوه یافتن ایده‌های اصلی و فرعی متن و هر پاراگراف با جستجو در متن یا از طریق استنباطی با خواندن کل متن
- آموزش نحوه استفاده از واژه‌های کلیدی و ساختارهای آشنا برای درک مطالب جدید
- مرور برخی ساختارهای دستوری مهم در متن و آموزش نحوه استفاده از دانش دستور در فهم و درک مطلب (در صورت نیاز)
- مرور قواعد نقطه گذاری و اهمیت استفاده از آنها برای درک بهتر مطلب

روش ارزیابی (درصد)

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
۲۰ درصد	۳۰ درصد	آزمون‌های نوشتاری: ۵۰ درصد عملکردی: -	-

منابع: با توجه به ماهیت درس زبان عمومی (نیمه تخصصی)، انتخاب منبع درسی بر عهده اساتید محترم با توجه به شرایط مربوط به کلاس درسی در راستای نیل به اهداف مشخص شده در رویکرد درس می باشد.

تبصره ۱: اعمال محدودیت در تعداد دفعات مجاز شرکت در آزمون برای هر دانشجو و محرومیت از شرکت در آزمون برای دوره‌ی بعدی (به ویژه در صورت برگزاری در فواصل کوتاه) می تواند در اعتبار آزمون و اهتمام دانشجویان در آمادگی بهتر و جدیت بیشتر تأثیر مثبت داشته باشد.

تبصره ۲: دانشجو مجاز خواهد بود در صورت عدم تمایل به شرکت در آزمون، درس زبان عمومی (نیمه تخصصی) را انتخاب کند.

فهرست منابع انگلیسی:

در زمینه خواندن و درک مطلب

Active Skills for Reading (Introduction)
Inside Reading (Book 1)
Select Readings (Introduction)
American English File (Book 1)
English Result

English Grammar in Use (Intermediate book)
Understanding and using English Grammar (Betty Azar)

Focus on Vocabulary (1)
Oxford word skills (Intermediate)
Vocabulary in Use (Intermediate)
504 Absolutely Essential words

عنوان درس به فارسی:		زبان فارسی	
عنوان درس به انگلیسی:		Persian Language	
نوع درس و واحد	عمومی ■ نظری ■	ندارد	دروس پیش نیاز:
عملی □		ندارد	دروس هم نیاز:
نظری-عملی □		۳	تعداد واحد:
		۴۸	تعداد ساعت:

هدف کلی:

- تکمیل آموزش زبان فارسی دوره دبیرستان در حدی که دانشجوی کارشناسی یا فارغ التحصیل دوره کاردانی بتواند کتب فارسی مورد نیاز این سطح را بی غلط بخواند و مطالب مورد نیاز در این سطح را بی غلط بنویسد.

سرفصل های درس:

- درباره نویسندگی و لرزش و نقش نویسنده در جامعه
- برای نویسندگی چه باید کرد؟
- مشخصات یک نوشته خوب
- مشخصات یک نویسنده خوب
- نکته هایی در رسم الخط (شیوه املا) فارسی
- نشانه گذاری
- یادداشت برداری در ضمن مطالعه
- گزارش نویسی (موضوع گزارش، دریافت کننده گزارش، هدف از تهیه گزارش ...)
- خلاصه نویسی (شیوه های تلخیص)
- شیوه تحقیق
  - الف) آشنایی با مراجع تحقیق
  - ب) نحوه استفاده از مراجع و ماخذ
- مقاله نویسی (طرز نوشتن مقاله، انواع مقاله، ادبی، علمی، اجتماعی ...)
- داستان نویسی (شیوه قصه پردازی، مقام ادبیات داستانی، در جامعه، موضوع داستان و طرح انواع آن)
- فن ترجمه (نقش ترجمه و تاثیر آن در ادبیات و فرهنگ ملل)
- انواع نثر (مرسل، ساده، مسجع، مصنوع و فنی، همراه با نمونه ها)
- انواع نظم با شواهد هر نوع
- سبک های ادبی: الف) فارسی (خراسانی، عراقی، هندی، اصفهانی، دوره بازگشت)

عنوان درس به فارسی: دانش خانواده و جمعیت		عنوان درس به انگلیسی:
نوع درس و واحد	The knowledge of Family and Population	
عمومی ■ نظری ■	ندارد	دروس پیش نیاز:
عملی □	ندارد	دروس هم نیاز:
نظری-عملی □	۲	تعداد واحد:
	۳۲	تعداد ساعت:

هدف کلی:

- آشنایی دانشجویان با مبانی و آموزه های بنیادین خانواده و مهارت های تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و تسهیل ازدواج جوانان

اهداف رفتاری:

۱. دانشجویان بتوانند مفاهیم بنیادین خانواده را بر اساس آموزه های دینی بیان کنند.
۲. دانشجویان با معیارهای انتخاب همسر آشنا شوند.
۳. دانشجویان مهارت های مورد نیاز در تشکیل خانواده و نحوه رفتار با همسر و سایر خویشاوندان را بدست آورند.
۴. دانشجویان با مفاهیم بنیادی مباحث جمعیت آشنا شوند.
۵. دانشجویان با فوائد فرزندآوری و آسیب های کاهش جمعیت در سطح ملی و تک فرزندی در ابعاد فردی و خانوادگی آشنا شوند.

سرفصل های اصلی درس:

• فصل ۱- تشکیل خانواده

- بخش ۱- اهمیت و ضرورت ازدواج و تشکیل خانواده در اسلام
- بخش ۲- معیارهای همسرگزینی
- بخش ۳- تسهیل ازدواج
- بخش ۴- تبیین خانواده

• فصل ۲. تحکیم خانواده

- بخش ۱- عوامل استحکام خانواده
- بخش ۲- مهارت های تحکیم خانواده
- بخش ۳- تقویت کارکردهای خانواده
- بخش ۴- نقش های اعضای خانواده

• فصل ۳- تعالی خانواده:

- بخش ۱- اصول و مبانی الگوی اسلامی- ایرانی خانواده
- ۱- قواعد و اصول حاکم بر خانواده
- ۲- حقوق و تکالیف اعضای خانواده: حقوق و مسئولیت های مالی زوجین در خانواده
- ۳- رشد فضایل و کرامات معنوی
- بخش ۲- آداب و سبک زندگی اسلامی- ایرانی در خانواده

• فصل ۴- ایمن سازی خانواده

- بخش ۱- موضوع شناسی مسائل و مشکلات خانواده
- بخش ۲- عوامل تضعیف خانواده
- بخش ۳- ایمن سازی خانواده از آسیب ها و ترمیم خانواده های آسیب دیده

بخش ۴- انحلال خانواده:

الف - طلاق: عوامل طلاق، پیامدهای طلاق و راهکارهای کاهش طلاق

ب- سایر عوامل انحلال: فسخ (تدلیس، عیوب و ...)

• فصل ۵- فرزندآوری و جمعیت

بخش ۱- فرزندآوری و تربیت فرزند: • اهمیت و فوائد فرزندآوری • اخلاق و آداب بارداری و فرزندآوری

بخش ۲- جمعیت:

- جمعیت و جمعیت‌شناسی
- دیدگاه‌های جمعیتی
- سیاست‌های جمعیتی با رویکرد ارتقاء نرخ باروری
- ناباروری و راه‌های درمان آن

منابع اصلی:

- ۱- روانشناسی ازدواج و شکوه همسری، غلامعلی افروز، تهران، موسسه انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۸۹
- ۲- اخلاق و خانواده، زهرا آیت‌اللهی، نشر معارف، ۱۳۹۱
- ۳- حقوق زن و خانواده، محمود حکمت‌نیا، نشر مرکز امور زنان و خانواده، با مشارکت پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۹۰
- ۴- درآمدی بر مطالعات جمعیتی، دیوید لوکاس و پاول میر، ترجمه حسین محمودیان، چاپ سوم، ویرایش دوم، ۱۳۸۷

منابع فرعی:

- ۱- فلسفه حقوق خانواده، محمود حکمت‌نیا و همکاران، جلد اول، نشر شورای فرهنگی اجتماعی زنان، ۱۳۸۸
- ۲- رویکردی نوین در روابط خانواده، عزت السادات میرخانی، نشر سفیر صبح، ۱۳۷۹
- ۳- حقوق غیر مالی زوجین، لیلا ثمنی، نشر شورای فرهنگی زنان ۱۳۹۰
- ۴- روابط سالم در خانواده، داوود حسینی، نشر مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما، ۱۳۸۶
- ۵- موازنه حقوق و اخلاق در خانواده، مریم احمدی فر، نشر شورای فرهنگی اجتماعی زنان، ۱۳۸۲
- ۶- خانواده کارآمد و متعالی، مهری سوزی، تهران، نیستان، ۱۳۸۷
- ۷- قانون مهرورزی، عباس پسندیده، مرکز امور زنان و خانواده ریاست جمهوری، ۱۳۸۹
- ۸- قانون جوانمردی، عباس پسندیده، تهران، مرکز امور زنان و خانواده ریاست جمهوری، ۱۳۸۹
- ۹- حقوق و مسئولیت‌های فردی و اجتماعی زن، محمود حکمت‌نیا، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی با همکاری مرکز امور زنان و خانواده ریاست جمهوری، ۱۳۹۰
- ۱۰- احکام روابط زن و شوهر و مسائل اجتماعی آنان، سید محمد مسعود معصومی، نشر شباب الجنه، ۱۳۸۹
- ۱۱- مطالعه تطبیقی حقوق زنان از منظر اسلام و غرب، فاتره عظیم زاده اردبیلی و لیلا خسروی، تهران، مرکز امور زنان و خانواده ریاست جمهوری، ۱۳۸۸
- ۱۲- آسیب‌شناسی خانواده (مجموعه مقالات)، به کوشش سید جعفر حق‌شناس، با همکاری دفتر مطالعات و تحقیقات زنان و مرکز امور زنان و خانواده ریاست جمهوری، ۱۳۸۸
- ۱۳- هویت و نقش‌های جنسیتی (مجموعه مقالات)، به کوشش محمد رضا زیبایی نژاد، تهران، مرکز امور زنان و خانواده ریاست جمهوری، ۱۳۸۸
- ۱۴- مطلع مهر (راهکارهای جامع و کاربردی برای انتخاب همسر)، امیر حسین بانکی پور فرد، نشر حدیث راه عشق، ۱۳۹۰
- ۱۵- مطلع مهر (عوامل تحکیم خانواده) امیر حسین بانکی پور فرد، نشر حدیث راه عشق، ۱۳۹۰
- ۱۶- جوانان و روابط خانوادگی و نسلی، معاونت مطالعات و تحقیقات، نشر سازمان ملی جوانان، ۱۳۸۷

مشخصات کلی، برنامه، جداول و سرفصل دروس

تربیت بدنی عمومی و آئین نامه اجرایی آن

- ✓ درس تربیت بدنی
- ✓ درس ورزش ۱
- ✓ درس ورزش ۲
- ✓ درس ورزش ۳
- ✓ درس تربیت بدنی ویژه
- ✓ درس ورزش ویژه

الف) مقدمه

تربیت بدنی فرایندی است آموزشی - تربیتی که هدف آن بهبود بخشیدن به اجرا و رشد انسان از طریق فعالیت‌های جسمانی است. تعریف فوق برداشتی است کلی از تعلیم و تربیت که نشان دهنده فرآیند مستمر یادگیری و تکامل کلی در طول زندگی است. تربیت بدنی شامل کسب و پردازش مهارت‌های حرکتی، توسعه و نگهداری آمادگی جسمانی برای تندرستی و سلامتی، کسب دانش علمی درباره فعالیت‌های جسمانی و تمرین و توسعه تصور و ذهنیت مثبت از فعالیت‌های جسمانی به عنوان وسیله‌ای برای بهبود اجرا و عملکرد انسان است.

از اهداف اولیه تعلیم و تربیت، پرورش فرد به عنوان یک انسان هدف‌دار و مستقل و خودگردان است. تربیت بدنی با تأکیدی که بر پرورش جسمی، ذهنی، روحی و برانندگی اجتماعی دارد، در صورت آموزش صحیح و اصولی نقش شایان توجهی را در فرآیند تعلیم و تربیت ایفا خواهد کرد.

به منظور فراهم آوردن زمینه لازم برای اجرای مصوبه فوق و تجدید نظر در نحوه برگزاری کلاس‌های واحدهای تربیت بدنی عمومی، این آیین نامه جهت اجرا و ساماندهی واحدهای تربیت بدنی عمومی ابلاغ می‌شود.

ب) شرایط و ویژگیهای ضروری برای مدرسان

مدرسان دروس تربیت بدنی و ورزش عمومی لازم است حائز شرایط زیر باشند:

- ترجیحاً عضو هیئت علمی رشته تربیت بدنی دانشگاه‌ها
- فارغ التحصیل رشته‌های علوم ورزشی
- دارا بودن حداقل مدرک کارشناسی ارشد علوم ورزشی
- دارای سابقه مؤثر در آموزش درس تربیت بدنی عمومی (منظور از سابقه مؤثر در ادامه شرح داده شده است).

- مدرسان دروس **تربیت بدنی ویژه و ورزش ویژه**، الزاماً باید از فارغ التحصیلان رشته های آسیب شناسی ورزشی و حرکات اصلاحی یا فیزیولوژی ورزشی باشند و دارای سوابق مؤثر مانند آنچه در فوق ذکر شد، باشند.
  - مدرسان لازم است از ویژگی های فردی مناسب مانند احساس مسئولیت، شاد و پرنرزی، دقیق و علاقمند به آموزش و همراهی با دانشجویان باشند.
  - مدرسان لازم است از صحت کامل جسمانی برخوردار باشند.
  - دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی در صورتی که از اساتید مدعو برای ارائه این دروس استفاده می کنند، بدون در نظر گرفتن مدارک تحصیلی مقاطع بالاتر از کارشناسی ارشد، حق التدریس این اساتید مطابق یا همتراز کارشناسی ارشد در نظر گرفته شود.
  - لازم است مدرسان در تمام مدت حضور در کلاس، کفش و لباس ورزشی بر تن داشته باشند و بر امر پوشیدن لباس ورزشی توسط دانشجویان نیز تأکید داشته باشند.
  - مربیان درس تربیت بدنی ملزم به شرکت در دوره های تربیت مدرسان درس تربیت بدنی عمومی با اعتبار پنج ساله هستند (محتوا و اجرای این دوره ها از سوی کمیته برنامه ریزی، تدوین و انجام می شود). اعضای هیئت علمی دانشگاه ها که سابقه تدریس در کلاسهای درس تربیت بدنی عمومی را دارند از این قاعده مستثنی هستند.
- نکته:** سابقه مؤثر مدرس عبارت است از:
- دارا بودن حداقل یک سال سابقه تدریس در دروس تربیت بدنی و ورزش عمومی برای فارغ التحصیلان دکتری و ارشد (ارائه مدارک الزامی است) یا گذراندن دوره های تخصصی تربیت مدرسان تربیت بدنی.
  - دارا بودن حداقل ۵ سال سابقه تدریس درس تربیت بدنی عمومی برای فارغ التحصیلان کارشناسی بازنشسته دانشگاه ها.
  - دارا بودن کارت مربیگری در رشته مربوط به دروس ورزش ۱، ۲ و ۳ و یا سابقه فعالیت ورزشی در رشته مربوطه. اعضای هیئت علمی که دارای سابقه تدریس این واحدها را دارند، از این قاعده مستثنی هستند.
  - در آموزش رشته هایی مثل شنا، آب درمانی، قایقرانی و سایر ورزش های آبی که بر اساس شرایط اقلیمی و امکانات موجود در دانشگاه ها احتمال برگزاری دارند، لازم است مدرسین دارای سابقه مؤثر در رشته مربوطه و ترجیحاً دارای کارت ناجی غریق و آمادگی ناجی باشند در غیر این صورت وجود ناجیان غریق مطابق با استانداردهای فدراسیون های مربوطه در کنار مدرسین به منظور حفاظت از جان دانشجویان الزامی است.

- در آموزش رشته های کوهنوردی، سنگ نوردی، دیواره نوردی، اسکی و رشته های مشابه که در فضاهای دشوار نظیر کوهستان یا جنگل برگزار می شود، نیاز است مدرسان دارای سابقه مؤثر در رشته های مربوطه و یا کارت مربیگری باشند و همچنین وجود نیروهای حافظ امنیت و جان دانشجویان مطابق با استانداردهای فدراسیون های مربوطه الزامی است.

ت) شیوه اجرای دروس

۱. **آموزش بهداشت فردی:** دانشجویان لازم است در دروس تربیت بدنی و ورزش، با مفهوم ناهنجاریهای عضوی و روشهای تشخیص آن، رعایت بهداشت پوست، کفش، جوراب و پوشاک زیر و رو، لباس مناسب ورزش، رفع بوی بدن و ... آشنا شوند و لازم است در هر جلسه مدرسین به آموزش این سرفصلها پردازند.

۱- **آموزش بهداشت حرکتی:** آموزش نحوه صحیح راه رفتن، دویدن، نشستن، خوابیدن، حمل بار و ...، آموزش نحوه صحیح گرم کردن و ورزش کردن، آموزش نحوه استفاده از مواد غذایی و نوشیدنیهای مناسب در زمان ورزش و قبل و بعد از آن

۲. **آموزش فنون و مهارت های ورزشی:** در دروس تربیت بدنی و ورزش همیشه لازم است افراد با رشته های ورزشی مختلف آشنا شوند. در کلاس های درس تربیت بدنی در کنار توجه به عوامل آمادگی جسمانی بهتر است کلاس ها با استفاده از رشته های ورزشی که در جهت تقویت قوای جسمانی است اما بصورت هدفمند و مفرح است نظیر یوگا، ایروبیک، پیلاتس، بدنسازی سبک آزاد و ... برگزار شود.

کلاس های ورزش ۱، ۲ و ۳ لازم است با استفاده از رشته های مختلف ورزشی و با توجه به ظرفیت های دانشگاه و اهداف ورزش دانشگاه برگزار شود و دانشجویان بر حسب علاقمندی خود به انتخاب کلاس ها اقدام کنند.

حتی المقدور در دروس ورزش ۱، ۲ و ۳، تدریس بازیهای بومی و محلی در اولویت باشد.

ث) ارزیابی نهایی دروس

نمره ارزیابی نهایی در اشکال زیر تقسیم و تعیین می شود:

۱. آزمون کتبی با استفاده از منابع مطالعاتی پوشش دهنده سرفصل های درس و با صلاح دید اساتید مربوطه با تخصیص یک پنجم نمره کل

۲. آزمون عملی که در درس تربیت بدنی به صورت ایستگاهی و با تخصیص دو پنجم از نمره کل و در دروس ورزش ۱، ۲ و ۳ به صورت آزمون فنون و مهارتها با تخصیص سه پنجم نمره کل

۳. تعیین میزان رشد توانایی های جسمانی و حرکتی دانشجو با تخصیص یک پنجم از نمره نهایی در دروس تربیت بدنی (برای تعیین نمره این آزمون، مقایسه رشد توانایی های جسمانی و حرکتی دانشجویان با توجه به گزارش وضعیت جسمانی اول و پایان دوره توسط مراکز مشاوره ورزشی دانشگاه به اساتید مربوطه، امکان پذیر است)

۴. شرکت دانشجویان در کلاس‌های ورزشی اداره تربیت بدنی دانشگاه با تخصیص یک پنجم از نمره نهایی کلاس (این امر با تأییدیه ادارات تربیت بدنی و مربیان مربوطه قابل بررسی است)

ج) مدیریت و برنامه ریزی دروس تربیت بدنی و ورزش عمومی

- برنامه ریزی و نظارت بر اجرای دروس تربیت بدنی و ورزش عمومی توسط دانشکده یا گروه آموزشی علوم ورزشی با هماهنگی اداره تربیت بدنی آن دانشگاه صورت گیرد.

جدول دروس واحدهای تربیت بدنی و ورزش عمومی

شماره درس	نام درس	تعداد واحد	ارزش واحد (برای محاسبه حق التدریس)	نوع واحد	نوع درسی	تعداد ساعات	ظرفیت کلاس	پیش نیاز/هم نیاز
۹۲۰۰۰۱	تربیت بدنی	۱	۱/۷۵	نظری - عملی	عمومی - اجباری	۲۴	۲۵	-
۹۲۰۰۰۲	ورزش ۱	۱	۱/۷۵	عملی	عمومی - اجباری	۳۲	۲۰	۹۲۰۰۰۱
۹۲۰۰۰۳	ورزش ۲	۱	۱/۷۵	عملی	عمومی - اختیاری	۳۲	۲۰	۹۲۰۰۰۲
۹۲۰۰۰۴	ورزش ۳	۱	۱/۷۵	عملی	عمومی - اختیاری	۳۲	۲۰	۹۲۰۰۰۳
۹۲۰۰۰۵	تربیت بدنی ویژه	۱	۱/۷۵	نظری - عملی	عمومی - اجباری	۲۴	۲۰	-
۹۲۰۰۰۶	ورزش ویژه	۱	۱/۷۵	عملی	عمومی - اجباری	۳۲	۱۵	۹۲۰۰۰۵

توجه:

- ✓ سرفصل دروس ورزش ۲ و ورزش ۳ همانند ورزش ۱ است با این تفاوت که از بین ورزش های متداول و دایر در دانشگاه، ورزش دیگری انتخاب و تدریس می شود.
- ✓ برای همگن نمودن کلاس های تربیت بدنی ویژه و ورزش ویژه، دانشجویان خاص با شرایط مشابه در یک کلاس قرار گیرند.
- ✓ تعداد واحدها در مقطع کاردانی، یک واحد اجباری (تربیت بدنی یا تربیت بدنی ویژه) و یک واحد اختیاری (ورزش ۱ یا ورزش ویژه) می باشد.
- ✓ تعداد واحدها در مقطع کارشناسی ناپیوسته، یک واحد اجباری (ورزش ۱ یا ورزش ویژه) و یک واحد اختیاری (ورزش ۲) می باشد.
- ✓ در صورتی که دانشجو در مقطع کاردانی، واحد ورزش ۱ را به عنوان درس اختیاری گذرانده باشد، بایستی در مقطع کارشناسی ناپیوسته، واحد ورزش ۲ را به صورت اجباری و واحد ورزش ۳ را به صورت اختیاری انتخاب نماید.
- ✓ تعداد واحدها در مقطع کارشناسی پیوسته، ۲ واحد اجباری (تربیت بدنی و ورزش ۱) می باشد که ترجیحا در ترم اول و دوم ارائه می شوند و ۲ واحد اختیاری (ورزش ۲ و ورزش ۳) نیز در کلیه برنامه ها لحاظ می شوند.
- ✓ مسئولیت اجرای دروس ذکر شده به عهده دانشکده ها یا گروه های علوم ورزشی دانشگاه ها می باشد.

دروس پیش نیاز: ندارد	نظری	نوع واحد	تعداد واحد: ۱	عنوان درس به فارسی:
	عملی			تربیت بدنی (۹۲۰۰۱)
	عمومی - اجباری	نوع درس	تعداد ساعت: ۲۴	عنوان درس به انگلیسی:
	عمومی - اختیاری			Physical Education

اهداف کلی درس:

- آشنا نمودن دانشجویان با مفاهیم تربیت بدنی و نقش و اثر آن در زندگی فردی و اجتماعی، فرا گرفتن شیوه‌های حفظ و نگهداری سلامت و تناسب بدن، فرا گرفتن اصول حرکات بدنی، آشنایی و کسب قابلیت‌های مربوط به حرکات پایه ورزشی و ایجاد فرصت مناسب ورزشی.

سرفصل درس:

- اصول و فلسفه و اهداف تربیت بدنی از دیدگاه مکتب
- شناخت اوقات فراغت و نقش ورزش در این زمینه
- رفتار فردی و اجتماعی در محیط ورزش
- موضوع ایمنی و بهداشت در محیط ورزش
- اصول حفظ و نگهداری سلامت و تناسب بدن و کنترل وزن
- وضعیت بدنی مطلوب، ناهنجاری‌های وضعیتی بدن و حرکات اصلاحی
- روش‌های صحیح انجام حرکات در فعالیت‌های روزمره زندگی از قبیل خوابیدن، نشستن، ایستادن، راه رفتن، بلند کردن اجسام
- اصول خودآزمایی جسمی و حرکتی
- ورزش و درمان بیماری‌ها

کار عملی:

- توسعه عوامل آمادگی جسمانی مرتبط با تندرستی و مهارت شامل قدرت، استقامت عضلانی، نیرو و توان، استقامت قلبی-تنفسی، انعطاف پذیری، چابکی، سرعت، تعادل و هماهنگی

روش ارزشیابی			
پروژه	آزمون‌های نهایی		ارزشیابی مستمر
	۲۰ درصد نمره	آزمون کتبی	✓
	۴۰ درصد نمره	آزمون عملکردی	
	۲۰ درصد نمره	میزان رشد عملکردی (گزارش مرکز مشاوره ورزشی دانشگاه)	
	۲۰ درصد نمره	شرکت در برنامه‌های ورزشی اداره تربیت بدنی دانشگاه	

منابع:

- ۱- نمازی زاده، مهدی، سلحشور، بهمن. تربیت بدنی عمومی، انتشارات سمت، (۱۳۹۱)، چاپ بیست و یکم، تهران.
- ۲- گائینی عباسعلی، رجیبی حمید. آمادگی جسمانی، انتشارات سمت، (۱۳۹۱)، چاپ هشتم، تهران.

3- Vivian Heyward, Advanced Fitness Assessment and Exercise Prescription, (2005), 6th Edition, Human Kinetics.

4- Carol Kennedy-Armbruster, Mary Yoke, Methods of Group Exercise Instruction Course, (2009), 2nd Edition, Human Kinetics.

دروس پیش نیاز: ۹۲۰۰۰۱	نظری	نوع واحد	تعداد واحد: ۱	عنوان درس به فارسی:
	عملی			ورزش ۱ (۹۲۰۰۰۲)
	عمومی - اجباری	نوع درس	تعداد ساعت: ۳۲	عنوان درس به انگلیسی:
	عمومی - اختیاری			Sport 1

اهداف کلی درس:

- آشنایی و یادگیری فنون و مقررات یکی از ورزش‌های گروهی و انفرادی متداول در ایران با توجه به امکانات دانشگاه و علاقه مندی دانشجویان و ایجاد فرصت مناسب برای کسب تجارب فردی و گروهی.

سرفصل درس:

- تاریخچه رشته ورزشی
- قوانین و مقررات رشته ورزشی
- آموزش ابعاد، ویژگیها، ابزار و لوازم، استانداردها و ملاحظات ایمنی رشته ورزشی

کار عملی:

- آموزش تکنیک
- آموزش تاکتیک

روش ارزشیابی			
پروژه	آزمون های نهایی		ارزشیابی مستمر
	۲۰ درصد نمره	آزمون کتبی	✓
	۶۰ درصد نمره	آزمون عملکردی	
	۲۰ درصد نمره	شرکت در برنامه های ورزشی اداره تربیت بدنی دانشگاه	

منابع:

- ۱- کتاب های مربوط به آموزش رشته ورزشی
- ۲- پایگاه های اطلاع رسانی فدراسیون های بین المللی و ملی برای استخراج آخرین قوانین و مقررات رشته های ورزشی

سرفصل درس

دروس پیش نیاز: ۹۲۰۰۰۲	نظری	نوع واحد	تعداد واحد: ۱	عنوان درس به فارسی:
	عملی			ورزش ۲ (۹۲۰۰۰۳)
	عمومی - اجباری	نوع درس	تعداد ساعت: ۳۲	عنوان درس به انگلیسی:
	عمومی - اختیاری			Sport 2

اهداف کل درس:

- آشنایی و یادگیری فنون و مقررات یکی از ورزش‌های گروهی و انفرادی متداول در ایران با توجه به امکانات دانشگاه و علاقه مندی دانشجوی و ایجاد فرصت مناسب برای کسب تجارب فردی و گروهی.

سرفصل درس:

- تاریخچه رشته ورزشی
- قوانین و مقررات رشته ورزشی
- آموزش ابعاد، ویژگیها، ابزار و لوازم، استانداردها و ملاحظات ایمنی رشته ورزشی

کار عملی:

- آموزش تکنیک
- آموزش تاکتیک

روش ارزشیابی			
پروژه	آزمون های نهایی		ارزشیابی مستمر
	۲۰ درصد نمره	آزمون کتبی	✓
	۶۰ درصد نمره	آزمون عملکردی	
	۲۰ درصد نمره	شرکت در برنامه های ورزشی اداره تربیت بدنی دانشگاه	

منابع:

- ۱- کتاب های مربوط به آموزش رشته ورزشی
- ۲- پایگاه های اطلاع رسانی فدراسیون های بین المللی و ملی برای استخراج آخرین قوانین و مقررات رشته های ورزشی

دروس پیش نیاز: ۹۲۰۰۰۳	نظری	نوع واحد	تعداد واحد: ۱	عنوان درس به فارسی:
	عملی			ورزش ۳ (۹۲۰۰۰۴)
	عمومی - اجباری	نوع درس	تعداد ساعت: ۳۲	عنوان درس به انگلیسی:
	عمومی - اختیاری			Sport 3

اهداف کل درس:

- آشنایی و یادگیری فنون و مقررات یکی از ورزش‌های گروهی و انفرادی متداول در ایران با توجه به امکانات دانشگاه و علاقه مندی دانشجوی و ایجاد فرصت مناسب برای کسب تجارب فردی و گروهی.

سرفصل درس:

- تاریخچه رشته ورزشی
- قوانین و مقررات رشته ورزشی
- آموزش ابعاد، ویژگیها، ابزار و لوازم، استانداردها و ملاحظات ایمنی رشته ورزشی

کار عملی:

- آموزش تکنیک
- آموزش تاکتیک

روش ارزشیابی			
پروژه	آزمون های نهایی		ارزشیابی مستمر
	۲۰ درصد نمره	آزمون کتبی	✓
	۶۰ درصد نمره	آزمون عملکردی	
	۲۰ درصد نمره	شرکت در برنامه های ورزشی اداره تربیت بدنی دانشگاه	

منابع:

- ۱- کتاب های مربوط به آموزش رشته ورزشی
- ۲- پایگاه های اطلاع رسانی فدراسیون های بین المللی و ملی برای استخراج آخرین قوانین و مقررات رشته های ورزشی

دروس پیش نیاز:	نظری	نوع واحد	تعداد واحد: ۱	عنوان درس به فارسی:
	عملی			تربیت بدنی ویژه (۹۲۰۰۰۵)
	عمومی - اجباری	نوع درس	تعداد ساعت: ۲۴	عنوان درس به انگلیسی:
	عمومی - اختیاری			Special Physical Education

اهداف کل درس:

- آشنایی با مفاهیم تربیت بدنی و علوم ورزشی و نقش آن در زندگی فردی و اجتماعی، فراگرفتن شیوه های حفظ و نگهداری سلامت و تناسب بدنی، فراگرفتن اصول حرکات بدنی با در نظر گرفتن شرایط جسمانی ویژه، آشنایی و کسب قابلیت های مربوط به حرکات پایه ورزشی با توجه به توانمندی های بیماران خاص و معلولان و ایجاد فرصت مناسب ورزشی، خودکفایی جسمانی و بازگشتن به مسیر اصلی زندگی.

سرفصل درس:

- اصول و فلسفه و اهداف تربیت بدنی از دیدگاه مکتب
- شناخت اوقات فراغت و نقش ورزش در این زمینه
- رفتار فردی و اجتماعی در محیط ورزش
- موضوع ایمنی و بهداشت در محیط ورزش با ملاحظه ویژگی های جسمانی دانشجو (معلولیت، بیماری خاص، بارداری و ...)
- اصول حفظ و نگهداری سلامت و تناسب بدن و کنترل وزن با ملاحظه ویژگی های جسمانی دانشجو
- وضعیت بدنی مطلوب، ناهنجاری های وضعیتی بدن و حرکات اصلاحی با ملاحظه ویژگی های جسمانی دانشجو
- روش های صحیح انجام حرکات در فعالیت های روزمره زندگی از قبیل خوابیدن، نشستن، ایستادن، راه رفتن، بلند کردن اجسام با ملاحظه ویژگی های جسمانی دانشجو
- اصول خودآزمایی جسمی و حرکتی با ملاحظه ویژگی های جسمانی دانشجو
- نقش ورزش در سلامتی و کارایی با ملاحظه ویژگی های جسمانی دانشجو
- ورزش و درمان بیماری ها

کار عملی:

- توسعه عوامل آمادگی جسمانی مرتبط با تندرستی و مهارت شامل: قدرت، استقامت عضلانی، نیرو و توان، استقامت قلبی- تنفسی، انعطاف پذیری، چابکی، سرعت، تعادل و هماهنگی

روش ارزشیابی			
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	
✓		۴۰ درصد نمره	آزمون های نوشتاری
		۶۰ درصد نمره	آزمون های عملکردی

منابع:

- ۱- نمازی زاده، مهدی، سلحشور، بهمن. تربیت بدنی عمومی، انتشارات سمت، (۱۳۹۱)، چاپ بیست و یکم، تهران.
- ۲- برایان، لوتهرلتس، ایگناسیو ریپل. ورزش و درمان بیماریها، ترجمه: فرزین حلبچی، مهران عسگری خانقاه، انتشارات امید چاپخش.
- 3- Danny Barnes, Action Plan for Diabetes, (2004), Human Kinetics.
- 4- Claudia Emes, Beth. Velde, Practicum in Adapted Physical Activity, (2005), Human Kinetics.
- 5- Bonnie Berk, Motherwell Maternity Fitness Plan, (2005). Human Kinetics.
- 6- J. Larry Durstine, Geoffrey Moore, Patricia Painter, Scott Roberts, ACSM's Exercise Management for Persons With Chronic Diseases & Disabilities, 3rd Edition, (2009). Human Kinetics.

- 7- Lindsay Canales, Rebecca Lytle, Physical Activities for Young People With Severe Disabilities, (2011), Human Kinetics.
- 8- Joseph Winnick, Adapted Physical Education and Sport, (2011), 5th Edition, Human Kinetics.
- 9- Ronald Davis ,Teaching Disability Sport, (2011), 2nd Edition, Human Kinetics.
- 10- Pattie Rouse , Adapted Games & Activities, (2004), Human Kinetics.

دروس پیش نیاز: ۹۲۰۰۰۵	نظری	نوع واحد	تعداد واحد: ۱	عنوان درس به فارسی:
	عملی			ورزش ویژه (۹۲۰۰۰۶)
	عمومی - اجباری	نوع درس	تعداد ساعت: ۳۲	عنوان درس به انگلیسی:
	عمومی - اختیاری			Special Sport

اهداف کل درس:

- آشنایی دانشجویان با رشته های متداول ورزشی معلولان و بیماران خاص در ایران، آشنایی و یادگیری فنون و مقررات یکی از ورزش های گروهی و انفرادی متداول در ایران با توجه به امکانات دانشگاه، علاقه و توانمندی دانشجویان و ایجاد فرصت مناسب برای کسب تجارب فردی و گروهی، خودکفایی جسمانی و بازگشتن به مسیر اصلی زندگی.

سرفصل درس:

- تاریخچه رشته ورزشی
- قوانین و مقررات رشته ورزشی
- آموزش ابعاد، ویژگیها، ابزار و لوازم، استانداردها و ملاحظات ایمنی رشته ورزشی

کار عملی:

- آموزش تکنیک
- آموزش تاکتیک
- اجرای مهارت های رشته ورزشی

روش ارزشیابی			
پروژه	آزمون های نهایی		ارزشیابی مستمر
	۲۰ درصد نمره	آزمون های نوشتاری	✓
	۸۰ درصد نمره	آزمون های عملکردی	

منابع:

- ۳- کتاب های مربوط به آموزش رشته ورزشی
- ۴- پایگاه های اطلاع رسانی فدراسیون های بین المللی و ملی برای استخراج آخرین قوانین و مقررات رشته های ورزشی

